

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ – ΜΒΑ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ - ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΥΠΟ ΤΟ
ΠΡΙΣΜΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΑΤΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ ΣΤΗ
ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΠΟΥ ΔΙΕΠΕΙ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΑΕ ΚΑΙ
ΕΠΕ: ΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΟΥΛΑΜΗΣ

Α.Μ: 17005

ΚΑΛΑΜΑΤΑ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2020

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Με την ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής μου εργασίας , θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες σε όσους συνέβαλλαν στην εκπόνησή της .

Ευχαριστώ θερμά τον επιβλέπων καθηγητή μου, κύριο Χαρακτινιώτη Στέφανο, για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε εξ' αρχής, αναθέτοντάς μου το συγκεκριμένο θέμα, την επιστημονική του καθοδήγηση, τις υποδείξεις του, την επιμονή του, το αμείωτο ενδιαφέρον του, τη συμπαράστασή του, τη συνεχή του υποστήριξη και το αμείωτο ενδιαφέρον που έδειξε από την αρχή μέχρι το τέλος.

Επίσης, ευχαριστώ τον καθηγητή, κύριο Κίνια Ιωάννη και την κύρια Ζούντα Στυλιανή, για τις εποικοδομητικές τους υποδείξεις και την πολύτιμη συμβολή τους στην ολοκλήρωση αυτής της εργασίας, ως μέλη της τριμελούς επιτροπής.

Τέλος, θα ήθελα εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου στην οικογένειά μου για όλη τη στήριξη, τη συμπαράσταση και την κατανόησή τους, καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Δίχως αμφιβολία το ζήτημα της αντιμετώπισης των ανωνύμων εταιρειών και της φορολόγησης αυτών είναι ένα φλέγον θέμα διαχρονικά για το κράτος. Όπως υποστηρίζουν οι οικονομολόγοι της φιλελεύθερης σχολής σκέψης «όσο μεγαλύτερη είναι η φορολογία τόσο περισσότερο αυτό πιέζει τις επιχειρήσεις και μειώνεται η δυνατότητα να επιβιώσουν και να αναπτυχθούν καθώς αναγκάζονται να δίνουν ολοένα και μεγαλύτερο τμήμα από τα κέρδη τους για την αποπληρωμή των φορολογικών τους υποχρεώσεων».

Στη παρούσα πτυχιακή εργασία θα μελετηθεί ο νέος κώδικας ανωνύμων εταιρειών ο οποίος προέκυψε από το νόμο 4548 / 2018. Έτσι θα μπορέσουμε να δούμε τις διαφορές ανάμεσα στη καινούργια και στις παλαιότερες νομοθεσίες σχετικά με την ύπαρξη των ανωνύμων εταιρειών.

Τέλος, ο νόμος 4548 / 2018 εκτός από τις τροποποιήσεις και τις βελτιώσεις που παρέχει στη μελέτη των ανωνύμων εταιρειών στη χώρα μας εισάγει και ορισμένες καινοτομίες οι οποίες έχουν ως στόχο να κάνουν τις ΑΕ πιο σύγχρονες και πιο λειτουργικές προς όφελος των μετόχων αυτών.

Λέξεις Κλειδιά: Ανώνυμη Εταιρία, ΕΠΕ, Νόμος 4548 / 2018, νέος κώδικας, αλλαγές, νομοθεσία

ABSTRACT

Without a doubt the issue of dealing with public companies and their taxation is a burning issue for the state over time. As liberal economists argue, "the higher the tax, the more it pressures businesses and decreases their ability to survive and thrive as they are forced to make an increasing share of their profits to pay their tax liabilities."

In this thesis we will study the new Société Anonyme which emerged from Law 4548 / 2018. This will allow us to see the differences between the new and the old laws on the existence of public limited companies.

Finally, Law 4548/2018, in addition to the amendments and improvements it provides to the study of public limited companies in our country, also introduces some innovations that aim to make SAs more modern and functional for the benefit of these shareholders.

Keywords: *Societe Anonyme, Law 4548/2018, new code, changes, legislation*

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	2
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	3
ABSTRACT	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο : Η ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΙ Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ	8
1.1 Εισαγωγή στην έννοια της επιχειρηματικότητας.....	8
1.2 Ορισμός, έννοια και χαρακτηριστικά της Α.Ε	10
1.3 Η νομική διάσταση μιας Α.Ε.....	11
1.4 Η οικονομική σημασία της Α.Ε για την εθνική οικονομία	12
1.5 Η λειτουργική δομή μιας Α.Ε.....	12
1.6 Η διοικητική - οργανωτική δομή μιας Α.Ε.....	14
1.6.1 Η Γενική Συνέλευση (Γ.Σ).....	14
1.6.2 Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ)	15
1.6.3 Ο τακτικός έλεγχος μιας Α.Ε.....	17
1.6.4 Ο έκτακτος έλεγχος και τα δικαιώματα της μειοψηφίας	18
1.6.5 Ισολογισμός – κέρδη της Α.Ε.....	20
1.6.6 Λύση της ανώνυμης εταιρείας.....	21
1.7 Η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε).....	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο : ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ Α.Ε ΚΑΙ ΕΠΕ ΑΠΟ ΤΟ 2007 ΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟ 2017	25
2.1 Ο Νόμος 3604 / 2007 για την αναμόρφωση και τροποποίηση του κωδικοποιημένου νόμου 2190/1920	25
2.2 Οι διατάξεις του Νόμου 3697/2008 για τη φορολόγηση των Α.Ε και των ΕΠΕ.....	26
2.3 Νόμος 3845/2010 και επιβολή έκτακτης εισφοράς	31
2.4 Νόμος 3943/2011.....	33
2.5 Νόμος 4110/2013.....	34
2.6 Νόμος 4334/2015.....	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο : ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 4548/ 2018 ΠΟΥ ΔΙΕΠΕΙ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ Α.Ε ΚΑΙ ΤΩΝ Ε.Π.Ε	38
3.1 Ο νόμος 4548/2018 (Νέος κώδικας ανωνύμων εταιρειών).....	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο : ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 4548 / 2018	50
4.1 Η φιλελευθεροποίηση διαδικασιών και νομικού πλαισίου λειτουργίας.....	50

4.2 Το Διοικητικό Συμβούλιο	51
4.3 Η Γενική Συνέλευση.....	55
4.4 Μετοχές και άλλοι τίτλοι.....	58
4.5 Λογιστικές και συναφείς διατάξεις	60
4.6 Διανομή κερδών και προσωρινό μέρισμα	60
4.7 Δικαιώματα μειοψηφίας.....	61
4.8 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	61
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ^ο : ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 4548 / 2018.....	63
5.1 Το αποθεματικό μείωσης.....	63
5.2 Δεσμευμένες μετοχές και δεσμεύσεις μετοχών	64
5.3 Αρμόδιο δικαστήριο και ζητήματα διαιτησίας	66
5.4 Αποδοχές	66
5.5 Καταβολή μετοχικού κεφαλαίου	67
5.6 Το μονομελές διοικητικό όργανο	67
5.7 Η μονοπρόσωπη ανώνυμη εταιρεία	68
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	69
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	71

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αντικείμενο της εργασίας αυτής είναι η μελέτη του νέου κώδικα ανωνύμων εταιρειών ο οποίος προέκυψε από το νόμο 4548 / 2018. Έτσι θα μπορέσουμε να δούμε τις διαφορές ανάμεσα στη καινούργια και στις παλαιότερες νομοθεσίες σχετικά με την ύπαρξη των ανωνύμων εταιρειών.

Η εργασία αποτελείται από πέντε κεφάλαια κάθε ένα εκ των οποίων μελετάει και από μια διαφορετική οπτική γωνία το υπό εξέταση θέμα αυτής. Το πρώτο κεφάλαιο αποτελεί μια εισαγωγή στην έννοια της ανώνυμης εταιρείας στην ίδρυση και στην οργάνωση αυτής. Πιο συγκεκριμένα σημεία που αναλύονται εδώ είναι εκτός από την ίδρυση και τη λειτουργία αυτής, τα όργανα διοίκησης της και γενικότερα ζητήματα της οργάνωσης της.

Στη συνέχεια στο δεύτερο κεφάλαιο της εργασίας αναλύεται η φορολογική αντιμετώπιση των ανωνύμων εταιρειών από το 2007 έως και το 2017 όπως και ολόκληρη η σχετική νομοθεσία.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται μια αναλυτική επισκόπηση του νόμου 4548 / 2018 δηλαδή του νέου κώδικα ανωνύμων εταιρειών που ισχύει στη χώρα μας. Στο σημείο αυτό γίνεται σαφές ότι δεν παρατίθεται ολόκληρος ο νόμος αλλά τα σημαντικότερα σημεία αυτού.

Επίσης στο τέταρτο κεφάλαιο της εργασίας γίνεται μια εκτενής παρουσίαση των αλλαγών που επιφέρει ο νόμος 4548/ 2018 και ειδικότερα στα ζητήματα: της φιλελευθεροποίησης των διαδικασιών και του νομικού πλαισίου λειτουργίας, στο διοικητικό συμβούλιο, στη γενική συνέλευση, στις μετοχές και στους άλλους τίτλους, στις λογιστικές και συναφείς διατάξεις, στη διανομή κερδών και στα μερίσματα, στα δικαιώματα μειοψηφίας και στις συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη.

Τέλος, στο πέμπτο κεφάλαιο της εργασίας μελετώνται αναλυτικά ορισμένες καινοτομίες που εισάγει ο νέος νόμος και ριζικές διαφορές σχετικά με τη προηγούμενη νομοθεσία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο: Η ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΙ Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

1.1 Εισαγωγή στην έννοια της επιχειρηματικότητας

Η επιχείρηση αποτελεί μια παραγωγική και οικονομική μονάδα, με την έννοια ότι συνδυάζει και αξιοποιεί αποτελεσματικά τους συντελεστές παραγωγής (εργασία, γη, κεφάλαιο κτλ) προκειμένου να παράγει έτοιμα προϊόντα και υπηρεσίες τα οποία και θα διαθέσει στους καταναλωτές μέσω του μηχανισμού της αγοράς.

Επιχειρηματικότητα σημαίνει:

1. Τον συνδυασμό των συντελεστών παραγωγής με σκοπό τη δημιουργία υλικών αγαθών και υπηρεσιών
2. Εμπεριέχει το στοιχείο της εισαγωγής και εφαρμογής καινοτομιών
3. Εμπεριέχει επίσης το στοιχείο του κινδύνου με την έννοια πως κάθε νέα επιχειρηματική προσπάθεια έχει την πιθανότητα να αποτύχει

Η επιχείρηση έχει ορισμένα χαρακτηριστικά τα οποία και την διακρίνουν από τις υπόλοιπες απλές παραγωγικές – οικονομικές μονάδες και τα οποία είναι τα εξής:

1. Η επιχείρηση παράγει προϊόντα και υπηρεσίες τα οποία διαθέτει έναντι μιας αξίας ανταλλαγής στους καταναλωτές μέσω του μηχανισμού της αγοράς
2. Η επιχείρηση συνδέεται με το στοιχείο του κινδύνου που σημαίνει πως αντί για κέρδος υπάρχει η πιθανότητα να προκύψει και ζημία

Τέλος, η επιχείρηση είναι μια έννοια με πολυεπίπεδη σημασία για την κοινωνία, το κράτος και την εθνική οικονομία. Έτσι, συχνά αναφερόμαστε σε διάφορες διαστάσεις της επιχείρησης όπως είναι: η κοινωνική της διάσταση, η επιχείρηση ως θεσμός, η πολιτισμική διάσταση της επιχείρησης κτλ¹.

Περιληπτικά θα μπορούσαμε να αναφέρουμε πως με τον όρο «κοινωνική διάσταση» της επιχείρησης εννοούμε τα παρακάτω:

---

¹Φράγκος Χ., (2006), Εισαγωγή στην επιχειρησιακή έρευνα, Σταμούλης

- Η επιχείρηση εκφράζει έναν τρόπο συλλογικής δράσης
- Στο πλαίσιο της επιχείρησης αναπτύσσονται κοινωνικές σχέσεις
- Διαμορφώνονται διαφορετικά, συγκρουόμενα συμφέροντα μεταξύ διαφορετικών ομάδων
- Υπάρχουν σχέσεις εξουσίας
- Η επιχείρηση λειτουργεί σύμφωνα με ένα πλαίσιο τυπικών και άτυπων κανόνων συμπεριφοράς
- Η επιχείρηση εκτός από προϊόντα και υπηρεσίες, προσφέρει απασχόληση ικανοποιώντας έτσι τις κοινωνικές ανάγκες των μελών της

Αντιμετωπίζοντας την επιχείρηση ως θεσμό αντιλαμβανόμαστε ότι η θεσμική διάσταση της επιχείρησης καθορίζεται από κάποιους παράγοντες οι οποίοι είναι²:

- Το πλαίσιο των ρυθμιστικών διατάξεων για παράδειγμα το Σύνταγμα ενός κράτους, η κείμενη νομοθεσία κτλ
- Οι βασικοί κανόνες οι οποίοι διέπουν τη φύση και τη λειτουργία της επιχείρησης, για παράδειγμα το καταστατικό της
- Η θεσμική οργάνωση της επιχείρησης, π.χ η Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο κτλ

Εν συνεχεία, η πολιτισμική διάσταση της επιχείρησης συνδέεται με την έννοια της κουλτούρας η οποία και ορίζεται ως ένα σύστημα κοινών αξιών, «πιστεύω», εννοιών, παραδοχών, συμβόλων, εθίμων, προτύπων που ισχύουν σε μια ομάδα ανθρώπων καθώς και σε κάθε επιχείρηση. Έτσι, η κουλτούρα μιας επιχείρησης προσδιορίζει σε μεγάλο βαθμό:

- A. Τη λειτουργία της
- B. Τις σχέσεις των ανθρώπων στο πλαίσιο της οργάνωσης
- C. Τις σχέσεις της οργάνωσης με το περιβάλλον της
- D. Τις στάσεις της οργάνωσης ως προς τα προϊόντα, τους πελάτες, το περιβάλλον κτλ

---

²Φράγκος Χ., (2006), Εισαγωγή στην επιχειρησιακή έρευνα, Σταμούλης

1.2 Ορισμός, έννοια και χαρακτηριστικά της Α.Ε

Η Ανώνυμη Εταιρεία αποτελεί την πιο άρτια και τέλεια νομοθετημένη μορφή επιχείρησης που υπάρχει στη χώρα μας. Η Α.Ε είναι μια εμπορική κεφαλαιουχική εταιρεία της οποίας το μετοχικό κεφάλαιο διαιρείται σε ίδια μερίδια τα οποία και λέγονται μετοχές. Τα βασικά χαρακτηριστικά μιας Α.Ε είναι τα παρακάτω (Περάκης, 2010)³:

1. Οι μέτοχοι της Α.Ε έχουν πολύ περιορισμένη προσωπική ευθύνη η οποία και περιορίζεται ανάλογα με το ποσό που έχουν εισφέρει σε αυτή. Σημαντικό είναι ότι οι μέτοχοι δεν ευθύνονται με την προσωπική τους περιουσία για τα χρέη και τις υποχρεώσεις της επιχείρησης, η ευθύνη τους περιορίζεται στις μετοχές που κατέχουν.
2. Το κεφάλαιο μιας Α.Ε διαιρείται σε ίσα εταιρικά μερίδια τα οποία και ονομάζονται μετοχές. Οι μετοχές είναι έγγραφα το σύνολο των οποίων μας δίνει την αξία της επιχείρησης. Οι μετοχές διαπραγματεύονται και μεταβιβάζονται εύκολα.
3. Η Α.Ε έχει συνήθως μια συγκεκριμένη χρονική διάρκεια ζωής η οποία είναι τα 50 χρόνια. Δίχως να σημαίνει ότι μετά τη λήξη του διαστήματος αυτού λύεται αυτόματα, ο χρονικός της ορίζοντας είναι συγκεκριμένος
4. Η Α.Ε εξαιτίας του γεγονότος ότι είναι η κορυφαία εταιρική μορφή και διαπραγματεύεται μεγάλα κεφάλαια παρέχει στους ιδιοκτήτες της μεγάλα πλεονεκτήματα τα οποία δεν μπορεί να τους δώσει καμιάς άλλης μορφής επιχείρηση. Ακόμη και στις συναλλαγές της στην αγορά η Α.Ε αντιμετωπίζεται διαφορετικά από τις υπόλοιπες νομικές μορφές των επιχειρήσεων. Επίσης, η Α.Ε έχει δικαίωμα εισαγωγής της στο Χρηματιστήριο προκειμένου η μετοχή της να διαπραγματεύεται ελεύθερα
5. Για τη σύσταση μιας Α.Ε απαραίτητη προϋπόθεση είναι η καταβολή αρχικού μετοχικού κεφαλαίου ύψους κατ' ελάχιστο 60.000 ευρώ από τους ιδιοκτήτες της. Επίσης, επειδή είναι η κορυφαία μορφή επιχείρησης είναι απαραίτητο να υπάρχουν κατά την ίδρυση της αυστηροί όροι δημοσιότητας, παρουσία συμβολαιογράφου, έγκριση από το Υπουργείο Ανάπτυξης καθώς και δημοσίευση της πράξης ίδρυσης

---

³Περάκης Ε. (2010), Το δίκαιο της ανώνυμης εταιρείας, Κριτική

στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η δημοσιοποίηση σημαντικών γεγονότων για την επιχείρηση είναι απαραίτητα και κατά τη διάρκεια της ζωής της Α.Ε καθώς είναι υποχρεωτικό να δημοσιεύεται κάθε άνοιξη σε εφημερίδα πανελλαδικής εμβέλειας καθώς και στο διαδίκτυο ο ισολογισμός της και άλλες πράξεις της όπως ανακοινώσεις Δ.Σ κτλ.

6. Οι αποφάσεις σε μια Α.Ε λαμβάνονται συλλογικά και κατά πλειοψηφία. Το ανώτατο όργανο της Α.Ε είναι η γενική συνέλευση των μετοχών από την οποία και προκύπτει το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας. Ανάλογα με τον αριθμό των μετοχών που κατέχουν οι μέτοχοι της εταιρείας διακρίνονται σε μεγαλομέτοχους και μικρομέτοχους. Όταν ένας μέτοχος ή μια ομάδα από μετόχους κατέχει/ κατέχουν το 50% συν μία μετοχή τότε αυτοί λέμε ότι έχουν την πλειοψηφία των μετοχών και μπορούν να ασκήσουν το management της επιχείρησης. Το Δ.Σ της Α.Ε είτε αποτελείται από μετόχους της είτε έχει διοριστεί μετά από απόφαση της πλειοψηφίας της γενικής συνέλευσης.

1.3 Η νομική διάσταση μιας Α.Ε

Το βασικό νομοσχέδιο το οποίο όρισε την Α.Ε ως νομική μορφή επιχείρησης ήταν ο ν. 2190/1920. Στη συνέχεια ο νόμος 4237/1962 επέφερε σημαντικές τροποποιήσεις στον αρχικό νόμο⁴. Μετέπειτα το β.δ 174/1963 έδωσε περισσότερο κωδικοποιημένο το κείμενο των διατάξεων των νόμων 2190/1920 και 4237/1962. Η επόμενη τροποποίηση του νομοθετικού πλαισίου της Α.Ε πραγματοποιήθηκε το 1972 με το νομοθετικό διάταγμα 1314/1972 περί «μέτρων προς ενίσχυση της κεφαλαιαγοράς».

Από ένα σημείο και μετά ήταν βέβαια αναγκαία και η προσαρμογή του νομικού πλαισίου της Α.Ε στις κοινοτικές οδηγίες της Ε.Ε. Αυτό πραγματοποιήθηκε με τα Π.Δ 409/1896 και 498/1987 τα οποία και επέβαλαν (ειδικότερα το δεύτερο) στην Α.Ε να συντάσσουν τον ισολογισμό τους σύμφωνα με το πρότυπο του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου (Ε.Γ.Λ.Σ) και όχι αυθαίρετα και κατά βούληση όπως συνέβαινε ως τότε.

---

⁴Περάκης Ε. (2010), Το δίκαιο της ανώνυμης εταιρείας, Κριτική

Βεβαίως αξίζει στο σημείο αυτό να αναφερθεί πως επειδή όπως τονίστηκε η Α.Ε είναι η κορυφαία νομική μορφή επιχείρησης στην Ελλάδα η επιχειρηματική της δραστηριότητα επεκτείνεται συνεχώς. Έτσι, νέα δεδομένα εμφανίζονται συνεχώς καθώς και νέες διατάξεις οι οποίες αναθεωρούν και εξελίσσουν τη δομή και τη λειτουργία της. Έτσι, είναι επιβεβλημένη η διαρκής παρακολούθηση του νομικού περιβάλλοντος από το Δ.Σ μιας Α.Ε⁵⁶.

1.4 Η οικονομική σημασία της Α.Ε για την εθνική οικονομία

Όπως γίνεται εύκολα αντιληπτό η Α.Ε έχει μεγάλη σημασία για την ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας. Η δομή της μέσω της διαίρεσης του εταιρικού της κεφαλαίου σε μετοχές τις οποίες κάποιος μπορεί εύκολα να αποκτήσει δίχως να υποχρεούται με τη δική του περιουσία για τις υποχρεώσεις της δίνει την απαιτούμενη ευελιξία προκειμένου να συγκεντρωθεί ένας μεγάλος αριθμός επενδυτών και ένας μεγάλος όγκος κεφαλαίου το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για παραγωγικές επενδύσεις. Η δομή της Α.Ε θα μπορούσαμε να πούμε πως ικανοποιεί τις προϋποθέσεις που θέτουν οι μεγάλες επιχειρήσεις χωρίς βέβαια να αποκλείονται από αυτή τη νομική μορφή και άλλες μικρότερες επιχειρήσεις, μεσαίας οικονομικής δραστηριότητας.

1.5 Η λειτουργική δομή μιας Α.Ε

Στο καταστατικό της Α.Ε πρέπει να περιέχονται διατάξεις με τις οποίες να ρυθμίζονται μια σειρά από ζητήματα όπως⁷:

1. Η εταιρική επωνυμία και ο σκοπός της εταιρείας
2. Η έδρα της εταιρείας
3. Η διάρκεια της εταιρείας
4. Το ύψος και ο τρόπος καταβολής του εταιρικού κεφαλαίου
5. Το είδος των μετοχών καθώς και ο αριθμός, η ονομαστική αξία και η έκδοση τους

---

⁵Περάκης Ε. (2010), Το δίκαιο της ανώνυμης εταιρείας, Κριτική

⁶Φράγκος Χ., (2006), Εισαγωγή στην επιχειρησιακή έρευνα, Σταμούλης

⁷www.ktpae.gr (Νόμος 2190/1920 περί Ανωνύμων Εταιρειών)

6. Ο αριθμός των μετοχών κάθε κατηγορίας αν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών
7. Η μετατροπή ονομαστικών μετοχών σε ανώνυμες ή ανώνυμων σε ονομαστικές
8. Η σύγκλιση, η συγκρότηση, η λειτουργία και οι αρμοδιότητες του Δ.Σ
9. Η σύγκλιση, η συγκρότηση, η λειτουργία και οι αρμοδιότητες της Γενικής Συνέλευσης
10. Οι ελεγκτές
11. Τα δικαιώματα των μετόχων
12. Ο ισολογισμός και η διάθεση των κερδών
13. Η λύση της εταιρείας και η εκκαθάριση της περιουσίας της
14. Τα ατομικά στοιχεία των φυσικών ή νομικών προσώπων που υπέγραψαν το καταστατικό της
15. Το συνολικό ποσό όλων των δαπανών που απαιτήθηκαν για τη σύσταση της εταιρείας και βαρύνουν αυτή

Για την ίδρυση της εταιρείας απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο και άδεια της διοίκησης δηλαδή άδεια και έγκριση του καταστατικού με απόφαση του περιφερειάρχη ο οποίος υποχρεούται να προκαλέσει σύμφωνα με το νόμο την απόφαση για τη σύσταση της Α.Ε καθώς και για την έγκριση του καταστατικού της, εφόσον έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Αυτά ισχύουν αναλογικά και για την τροποποίηση του καταστατικού.

Κατά το ιδρυτικό στάδιο της Α.Ε πρόσωπα που έχουν ενεργήσει στο όνομα υπό ίδρυση εταιρείας ευθύνονται για τις πράξεις αυτές απεριόριστα και ολοκληρωτικά. Ευθύνεται όμως μόνο η εταιρεία για τις πράξεις που έγιναν ρητά στο όνομα της κατά το ιδρυτικό στάδιο, αν μέσα σε τρεις μήνες από την απόκτηση της νομικής προσωπικότητας ανέλαβε τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτές τις πράξεις.

1.6 Η διοικητική - οργανωτική δομή μιας Α.Ε

1.6.1 Η Γενική Συνέλευση (Γ.Σ)

Η Α.Ε έχει όργανα διοίκησης. Τα όργανα αυτά είναι η Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο και οι ελεγκτές. Η Γ.Σ είναι το ανώτατο όργανο της εταιρείας και δικαιούται να αποφασίζει για κάθε εταιρική υπόθεση. Έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα να αποφασίζει για τροποποιήσεις του καταστατικού, για την εκλογή μελών του διοικητικού συμβουλίου και ελεγκτών για την έγκριση του ισολογισμού και τη διάθεση των κερδών, για την έκδοση δανείου με ομολογίες, για συγχώνευση, για παράταση ή διάλυση της εταιρείας και για το διορισμό εκκαθαριστών. Συγκαλείται από το Δ.Σ με πρόσκληση των μετόχων. Η πρόσκληση λαμβάνει χώρα σε χρόνο αρκετό συνήθως 20 ημέρες πριν από τη συνεδρίαση και γνωστοποιείται με τοιχοκόλληση σε εμφανή θέση του καταστήματος της εταιρείας και με δημοσίευση στο Δελτίο Α.Ε και Ε.Π.Ε και σε μια ημερήσια ή εβδομαδιαία οικονομολογική εφημερίδα. Δικαίωμα παράστασης στη Γ.Σ έχει κάθε μέτοχος. Η Γ.Σ βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτή μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/5 τουλάχιστον του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου⁸. Συνήθως οι αποφάσεις λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των εκπροσωπούμενων ψήφων. Για ορισμένα θέματα μείζονος σπουδαιότητας ο νόμος απαιτεί αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία. Η τακτική γενική συνέλευση συνέρχεται υποχρεωτικά μια φορά σε κάθε εταιρική χρήση και εντός έξι μηνών από τη λήξη της χρήσης αυτής. Η τακτική γενική συνέλευση αποφασίζει κυρίως για την εκλογή των μελών του Δ.Σ και των ελεγκτών, για την έγκριση του ισολογισμού και τη διάθεση των κερδών και την απαλλαγή του Δ.Σ και των ελεγκτών από κάθε ευθύνη αποζημίωσης. Η έκτακτη γενική συνέλευση συνέρχεται όταν ο νόμος ή το καταστατικό ή άλλοι λόγοι επιβάλλουν τη σύγκληση της. Το Δ.Σ συγκαλεί εκτάκτως υποχρεωτικά όταν⁹:

- a) Η αξία του καθαρού ενεργητικού της εταιρικής περιουσίας είναι μικρότερη από το μισό του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου

---

⁸Δρυλλεράκης Ι. (1999), «Ανώνυμες Εταιρείες», Νομική Βιβλιοθήκη

⁹Δρυλλεράκης Ι. (1999), «Ανώνυμες Εταιρείες», Νομική Βιβλιοθήκη

- b) Όταν τη σύγκλιση ζητήσουν οι ελεγκτές
- c) Όταν τη σύγκλιση ζητήσουν οι εκπρόσωποι του 1/20^{ου} του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου

Η καταστατική γενική συνέλευση συνέρχεται και αποφασίζει για θέματα μείζονος σπουδαιότητας με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία. Άκυρες είναι οι αποφάσεις της Γ.Σ όταν αντιτίθενται στο νόμο ή στο καταστατικό. Ακυρώσιμες είναι ορισμένες περιοριστικά αναφερόμενες στο νόμο αποφάσεις όπως η έγκριση μη ορθά συντεταγμένου ισολογισμού, άρνηση παροχής πληροφοριών παρά το νόμο ή το καταστατικό. Η ακύρωση δύναται να ζητηθεί από το δικαστήριο εντός έξι μηνών.

1.6.2 Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ)

Η Α.Ε διοικείται, διευθύνεται και εκπροσωπείται και δικαστικά και εξώδικα από το Δ.Σ το οποίο ενεργεί συλλογικά. Το καταστατικό μπορεί να ορίσει ότι ένα ή περισσότερα μέλη του Δ.Σ ή άλλα πρόσωπα δικαιούνται να εκπροσωπούν την εταιρεία γενικά ή μόνο σε ορισμένου είδους πράξεις. Επίσης το καταστατικό μπορεί να ορίσει ότι ορισμένος μέτοχος ή μέτοχοι μπορούν να διορίσουν μέλη του Δ.Σ μέχρι έναν ορισμένο αριθμό. Οι κατά τον ανωτέρω τρόπο διοριζόμενοι σύμβουλοι μπορούν να ανακληθούν οποτεδήποτε από αυτούς που έχουν το δικαίωμα του διορισμού τους και να αντικατασταθούν με άλλους εξαιτίας κάποιου σπουδαίου λόγου από το μονομελές πρωτοδικείο της περιφέρειας, στην οποία εδρεύει η εταιρεία, μετά από αίτηση μετόχων που εκπροσωπούν το 1/10 του καταβεβλημένου κεφαλαίου. Η Γενική Συνέλευση των μετόχων μπορεί ελεύθερα και χωρίς αιτιολογία να ανακαλέσει τα μέλη του Δ.Σ πριν από τη λήξη της θητείας τους.

Το Δ.Σ πρέπει να συνεδριάζει τουλάχιστον μια φορά το μήνα στην έδρα της εταιρείας. Εξαιρετικά, επιτρέπεται να ορίζεται στο καταστατικό και άλλος τόπος στον οποίο να μπορεί να συνεδριάζει νόμιμα το Δ.Σ είτε στην Ελλάδα, είτε στο εξωτερικό. Το Δ.Σ συνεδριάζει εγκύρως εκτός έδρας εφόσον στη συνεδρίαση αυτή παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται όλα τα μέλη του και κανένα δεν αντιλέγει στην πραγματοποίηση της συνεδρίασης και στη λήψη αποφάσεων.

Το Δ.Σ βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα, όταν είναι παρόντες, ή αντιπροσωπεύονται σε αυτό οι μισοί συν ένας από τους συμβούλους. Σε καμία περίπτωση όμως ο αριθμός των παρόντων συμβούλων μπορεί να είναι μικρότερος από τρεις.

Όταν ο νόμος ή το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά οι αποφάσεις του Δ.Σ λαμβάνονται έγκυρα με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων και αντιπροσωπευόμενων μελών. Κάθε σύμβουλος μπορεί να αντιπροσωπεύει έγκυρα μόνο έναν ακόμα σύμβουλο. Η αντιπροσώπευση στο Δ.Σ δεν μπορεί να ανατεθεί σε πρόσωπα που δεν ανήκουν στο Δ.Σ.

Το Δ.Σ είναι αρμόδιο να αποφασίζει για κάθε πράξη που αφορά τη διοίκηση της εταιρείας, τη διαχείριση της περιουσίας και την επιδίωξη γενικά του σκοπού αυτής. Είναι δυνατόν με απόφαση της Γ.Σ να περιορισθούν ορισμένες εξουσίες του Δ.Σ. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει θέματα για τα οποία η εξουσία του Δ.Σ μπορεί να ασκείται ολικά ή μερικά από ένα ή περισσότερα μέλη του, διευθυντές της εταιρείας ή και τρίτους¹⁰.

Τα μέλη του Δ.Σ ευθύνονται απέναντι στην εταιρεία κατά τη διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων για κάθε σφάλμα τους. Ευθύνονται κυρίως αν ο ισολογισμός περιέχει παραλείψεις ή ψευδείς δηλώσεις, οι οποίες αποκρύπτουν την πραγματική περιουσιακή κατάσταση της εταιρείας. Τα μέλη του Δ.Σ υποχρεούνται σε αυστηρή τήρηση των απορρήτων της επιχείρησης τα οποία έγιναν σε αυτούς γνωστά λόγω της ιδιότητάς τους ως σύμβουλοι. Η εταιρεία μπορεί να παραιτηθεί από τις αξιώσεις για αποζημίωση ή να συμβιβασθεί αφού περάσουν 2 χρόνια από τότε που γεννήθηκε η αξίωση και μόνο εφόσον είναι σύμφωνη η Γ.Σ και δεν έχει αντίθετη γνώμη η μειοψηφία που εκπροσωπεί το 1/4 του εκπροσωπούμενου εταιρικού κεφαλαίου στη Γ.Σ.

Απαγορεύεται στους συμμετέχοντες στη διοίκηση της εταιρείας συμβούλους όπως και στους διευθυντές της να ασχολούνται κατ' επάγγελμα χωρίς την άδεια της Γ.Σ για δικό τους λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτων με πράξεις όμοιες με τους επιδιωκόμενους στόχους της εταιρείας και να συμμετέχουν ως ομόρρυθμοι εταίροι σε

---

¹⁰Δρυλλεράκης Ι. (1999), «Ανώνυμες Εταιρείες», Νομική Βιβλιοθήκη

εταιρείες που επιδιώκουν τους ίδιους σκοπούς. Επομένως υπάρχει η λεγόμενη απαγόρευση ανταγωνισμού. Αντί για αποζημίωση η εταιρεία μπορεί να ζητήσει να θεωρηθεί ότι οι πράξεις αυτές των συμβούλων ή των διευθυντών έγιναν για λογαριασμό της εταιρείας αν έκαναν τις πράξεις για ατομικό τους λογαριασμό. Απαγορεύεται εξάλλου να δοθούν δάνεια της εταιρείας προς μέλη του Δ.Σ, τους γενικούς διευθυντές, του διευθυντές, τους συζύγους και ορισμένους συγγενείς των παραπάνω προσώπων¹¹.

Κάθε αμοιβή ή αποζημίωση που δεν καθορίζεται κατά ποσό από το καταστατικό θεωρείται ότι βαρύνει μόνο την εταιρεία αν εγκριθεί με ειδική απόφαση της τακτικής Γ.Σ. Η προηγούμενη αμοιβή ή αποζημίωση μπορεί να μειωθεί από το δικαστήριο αν είναι υπέρογκη και αντιτάχθηκαν κατά της απόφασης που έλαβε η Γ.Σ μετόχων που εκπροσωπούν το 1/10 του εταιρικού κεφαλαίου. Όταν η αμοιβή ή αποζημίωση οφείλεται σε μέλη του Δ.Σ για υπηρεσίες τους που παρέχονται στην εταιρεία με ειδική σχέση Δ.Σ για υπηρεσίες τους που παρέχονται στην εταιρεία με ειδική σχέση μίσθωσης εργασίας ή εντολής, οι προηγούμενοι περιορισμοί δεν ισχύουν¹².

1.6.3 Ο τακτικός έλεγχος μιας Α.Ε

Ο τακτικός έλεγχος στην Α.Ε ενεργείται από δύο τουλάχιστον ελεγκτές οι οποίοι είναι υποχρεωτικά μέλη του Σώματος Ορκωτών Λογιστών (Σ.Ο.Λ) και εκλέγονται από την τακτική γενική συνέλευση μετά από πρόταση της πλειοψηφίας. Οι ελεγκτές οφείλουν να παρακολουθούν τη λογιστική και διαχειριστική κατάσταση της εταιρείας, να υποδεικνύουν στο Δ.Σ τις παραβάσεις του νόμου ή του καταστατικού, να ελέγχουν τον ισολογισμό, να παρίστανται στις γενικές συνελεύσεις των μετόχων και να παρέχουν πληροφορίες κατά τον από αυτούς έλεγχο που διενεργήθηκε. Για τη σωστή διενέργεια ελέγχων δικαιούνται να λαμβάνουν γνώση κάθε βιβλίου, λογαριασμού ή εγγράφου της εταιρείας και να ζητούν από το Δ.Σ τη σύγκλιση έκτακτης γενικής συνέλευσης. Εκτός του τακτικού ελέγχου υπάρχει και ο κρατικός έλεγχος, η κρατική εποπτεία, η οποία εκδηλώνεται τόσο κατά την ίδρυση της εταιρείας όσο και κατά τη λειτουργία της με τον έλεγχο του αν τηρήθηκαν ο νόμος το

---

¹¹Φράγκος Χ, (2006), Εισαγωγή στην επιχειρησιακή έρευνα, Σταμούλης

¹²Λεοντάρης Μ. (2000), «Ανώνυμες Εταιρείες», Εκδόσεις Πάμισος

καταστατικό και οι αποφάσεις της Γ.Σ των μετόχων με την εξακρίβωση της καταβολής του κεφαλαίου σε περίπτωση αύξησης αυτού, με την εξακρίβωση της αλήθειας του ισολογισμού, με την κατά τις γενικές συνελεύσεις παράσταση αντιπροσώπου του υπουργού κτλ.

1.6.4 Ο έκτακτος έλεγχος και τα δικαιώματα της μειοψηφίας

Ο έκτακτος οικονομικός έλεγχος της επιχείρησης μπορεί να ζητηθεί από τους παρακάτω¹³ :

1. Μετόχους που εκπροσωπούν ορισμένο ποσοστό του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου
2. Σε εταιρίες που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο από την επιτροπή του Χρηματιστηρίου και από την επιτροπή κεφαλαιαγοράς
3. Από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας

Ο έλεγχος διατάσσεται από το δικαστήριο, εφόσον πιθανολογείται, ότι με τις καταγγελλόμενες πράξεις παραβιάζονται οι διατάξεις του νόμου ή του καταστατικού ή οι αποφάσεις της γενικής συνέλευσης, ή καθίσταται από την όλη πορεία των εταιρικών υποθέσεων πιστευτό, ότι η διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων δεν ασκείται όπως επιβάλλει η χρηστή και συνετή διαχείριση. Η μειοψηφία έχει στην ανώνυμη εταιρεία ορισμένα δικαιώματα. Μέτοχοι οι οποίοι εκπροσωπούν το 1/20 του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου δικαιούνται να ζητήσουν:

- a. Τη σύγκληση έκτακτης γενικής συνέλευσης και την παροχή σε αυτή από το Δ.Σ συγκεκριμένων πληροφοριών για τις εταιρικές υποθέσεις
- b. Τη διεξαγωγή ψηφοφορίας με ονομαστική κλήση
- c. Την ακύρωση από το δικαστήριο απόφαση της γενικής συνέλευσης με την οποία εγκρίθηκε ο ισολογισμός

Μέτοχοι εκπροσωπώντας το 1/10 του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου δικαιούνται να ζητήσουν:

---

¹³ Αληφαντής, Γ., (2005), Λογιστικές εργασίες τέλους χρήσης, Πάμισος

- a. Την ανάκληση των από μέτοχο ή μετόχους διορισθέντων του Δ.Σ
- b. Τη μείωση αμοιβών του Δ.Σ

Μέτοχοι εκπροσωπώντας το 1/3 του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου δικαιούνται να ζητήσουν:

- a. Την παροχή από το Δ.Σ στη γενική συνέλευση πληροφοριών για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων και την περιουσιακή κατάσταση της εταιρίας
- b. Τον έλεγχο της εταιρείας
- c. Τη μη έγκριση από τη γενική συνέλευση συμβάσεων της εταιρείας με τα μέλη του Δ.Σ

Μέτοχοι εκπροσωπώντας το 1/4 του στη γενική συνέλευση εκπροσωπούμενου εταιρικού κεφαλαίου δικαιούνται να αντιταχθούν στην απόφαση της συνέλευσης για παραίτηση της εταιρίας από τις αξιώσεις για αποζημίωση κατά μελών του Δ.Σ.

Μέτοχοι εκπροσωπώντας το 1/4 του εταιρικού κεφαλαίου δικαιούνται να ζητήσουν την εισαγωγή των μετόχων της εταιρείας στο Χρηματιστήριο ¹⁴.

Παρά τα δικαιώματα αυτά της μειοψηφίας η εξουσία της πλειοψηφίας είναι πολύ ισχυρή και απεριόριστη. Μάλιστα σε ανώνυμες εταιρίες με πολύ μεγάλη διασπορά μετοχών κάποιος μεγαλομέτοχος που διαθέτει την απόλυτη πλειοψηφία μπορεί να ασκεί τη διοίκηση, επειδή οι λοιποί μέτοχοι αδιαφορούν και δεν παρίστανται στη γενική συνέλευση η οποία αποφασίζει για τον διορισμό των μελών του Δ.Σ και για άλλα σημαντικά ζητήματα. Η δύναμη της πλειοψηφίας μπορεί να εκδηλώνεται για παράδειγμα με τη λήψη απόφασης για αύξηση κεφαλαίου ή με άλλες πράξεις που στοχεύουν στην αποδυνάμωση της μειοψηφίας η οποία μπορεί να μην έχει την οικονομική δυνατότητα να συμμετάσχει με αγορά μετοχών στην αύξηση κεφαλαίου με τη λήψη απόφασης για μη διανομή μερίσματος που είναι μερικές φορές ένα σημαντικό εισόδημα για τους μικρομετόχους οι οποίοι έτσι αναγκάζονται να εκχωρήσουν τις μετοχές τους, με αθρόες ρευστοποιήσεις μετοχών που προκαλούν την πτώση της χρηματιστηριακής τιμής της μετοχής και την μετά πανικού πώληση μετοχών εκ μέρους των μικροεπενδυτών στους εκπροσώπους της πλειοψηφίας με αύξηση κεφαλαίου και είσπραξη τεράστιων ποσών μέσα από δημόσια εγγραφή που δεν διατίθενται τελικά ή δεν διατίθενται όλα στις εξαγγελθείσες επιχειρηματικές

---

¹⁴ Αληφαντής, Γ., (2005), Λογιστικές εργασίες τέλους χρήσης, Πάμισος

δραστηριότητες με τεχνητή αύξηση της χρηματιστηριακής τιμής της μετοχής σε βάρος μικροαποταμιευτών που παρασύρονται από τη φρενήρη ανοδική πορεία της τιμής της μετοχής και καθίστανται αγοράζοντας τις μετοχές της πλειοψηφίας, μικρομέτοχοι σε μια εταιρεία χωρίς ανάλογα οικονομικά και περιουσιακά μεγέθη, με την εγκατάλειψη του εταιρικού σχήματος και την πώληση των μετοχών της πλειοψηφίας σε ανυποψίαστους μικροεπενδυτές που έχει πέσει θύματα μεθοδευμένης από την διοίκηση της εταιρείας παραπλανητικής πληροφόρησης που κάνει λόγο.

1.6.5 Ισολογισμός - κέρδη της Α.Ε

Το Δ.Σ της Α.Ε υποχρεούται κατά τη λήξη κάθε εταιρικής χρήσης να συντάσσει τον ισολογισμό και τον λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης ο οποίος συνοδεύει τον ισολογισμό. Ο ισολογισμός απεικονίζει την οικονομική κατάσταση της εταιρείας και απαρτίζεται από δύο πίνακες στους οποίους αναγράφεται το ενεργητικό και το παθητικό. Κατά τη σύνταξη του ισολογισμού πρέπει να τηρηθούν ορισμένοι κανόνες όπως οι παρακάτω¹⁵:

1. Ο κανόνας της σαφήνειας: Ο ισολογισμός πρέπει να είναι συντεταγμένος με απόλυτη σαφήνεια με τρόπο ώστε να μπορεί να εξάγεται από αυτόν εύκολα και με ασφάλεια η οικονομική κατάσταση της εταιρείας
2. Ο κανόνας της αλήθειας: Στον ισολογισμό αναγράφονται τα περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας με την αξία τους κατά το χρόνο σύνταξης του ισολογισμού.
3. Ο κανόνας της ομοιογένειας: Σύμφωνα με αυτόν δεν επιτρέπεται να περιλαμβάνονται στον ισολογισμό ανομοιογενή στοιχεία και επιβάλλεται να καταρτίζεται πάντοτε ο ισολογισμός με βάση τις ίδιες μεθόδους αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων. Ο λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης ο οποίος συνοδεύει τον ισολογισμό δείχνει την προέλευση του αποτελέσματος της διαχειριστικής χρήσης. Ο ισολογισμός υπόκειται στην έγκριση της τακτικής γενικής συνέλευσης. Από τον ισολογισμό προκύπτει αν η εταιρεία αποκόμισε καθαρά κέρδη, δηλαδή κέρδη τα οποία προέκυψαν μετά την αφαίρεση από τα πραγματοποιηθέντα ακαθάριστα κέρδη των εξόδων, των

---

¹⁵Αληφαντής Γ., (2004), Χρηματοοικονομική λογιστική, Πάμισος

ζημιών, κάθε άλλου εταιρικού βάρους και των φόρων. Τα καθαρά κέρδη διανέμονται όπως ορίζονται από το νόμο και διακρίνονται σε τάξεις σύμφωνα με τις οποίες:

- i. Αφαιρείται ορισμένο ποσοστό για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού το οποίο αποσκοπεί στην κάλυψη ζημιών
- ii. Το 6% τουλάχιστον του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου διατίθεται στους μετόχους ως μέρισμα
- iii. Το υπόλοιπο διατίθεται όπως ορίζει το καταστατικό, δηλαδή σε επενδύσεις και διεύρυνση του εταιρικού σκοπού και των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, για περαιτέρω διανομή μερίσματος, επιπλέον διάθεση για τον σχηματισμό τακτικού αποθεματικού κτλ.

1.6.6 Λύση της ανώνυμης εταιρείας

Ο κεφαλαιουχικός χαρακτήρας της Α.Ε αποκλείει τη λύση της εταιρείας εξαιτίας της μεταβολής της κατάστασης των μετόχων λόγω θανάτου, πτώχευσης κάποιου μετόχου κτλ. Η συγκέντρωση των μετοχών στα χέρια ενός μετόχου δεν προκαλεί τη λύση της Α.Ε. Η Α.Ε λύεται με το πέρασμα του χρόνου που αναφέρεται στο καταστατικό της, με απόφαση της γενικής συνέλευσης, με την κήρυξη της εταιρείας σε κατάσταση πτώχευσης και με την ανάκληση της άδειας λειτουργίας από τον Υπουργό Ανάπτυξης¹⁶. Το Υπουργείο Ανάπτυξης μπορεί να ζητήσει την ανάκληση της άδειας λειτουργίας της Α.Ε σε περίπτωση που δεν καταβλήθηκε ολικά ή μερικά το εταιρικό κεφάλαιο, εάν η αξία του ενεργητικού της εταιρείας κατά τη σύνταξη του ισολογισμού μετά την αφαίρεση του 10% του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου καθώς και εφόσον δεν υποβλήθηκαν σε αυτό οι ισολογισμοί των τριών τελευταίων διαχειριστικών ετών οι οποίοι να ήταν και εγκεκριμένοι από την γενική συνέλευση των μετόχων¹⁷.

---

¹⁶Αληφαντής Γ., (2004), Χρηματοοικονομική λογιστική, Πάμισος

¹⁷Αληφαντής Γ., (2004), Χρηματοοικονομική λογιστική, Πάμισος

1.7 Η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε)

Ο θεσμός της Ε.Π.Ε. έχει γνωρίσει μεγάλη επιτυχία στη χώρα μας, γιατί συνδυάζει τα πλεονεκτήματα της ομόρρυθμης εταιρείας και εκείνα της ανώνυμης εταιρείας. Η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης χρησιμοποιείται για δραστηριότητες μικρότερης κλίμακας από αυτές των Α.Ε.

Το κεφάλαιό της διαιρείται σε μερίδια, που αποκτούν διάφορα άτομα, τα οποία ευθύνονται αποκλειστικά και μόνο για τα μερίδια που κατέχει το καθένα. Το ελάχιστο ύψος του εταιρικού κεφαλαίου είναι 18.000 ευρώ, ολοσχερώς καταβεβλημένο κατά την κατάρτιση της εταιρικής σύμβασης και το μισό τουλάχιστον πρέπει να είναι καταβεβλημένο σε μετρητά (αρ. 4 ν.3190/55, όπως τροποποιήθηκε με το ν.2842/2000). Όσες εταιρείες δεν είχαν τόσο ύψος κεφαλαίου υποχρεούνταν να το αυξήσουν μέχρι 31-12- 2003. Για την ίδρυση της Ε.Π.Ε. απαιτείται κατάθεση του καταστατικού στο Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας και δημοσίευση περίληψής του στο Δελτίο Α.Ε. και Ε.Π.Ε. της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως. Η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης διοικείται από τη Συνέλευση των Εταίρων και το διαχειριστή ή τους διαχειριστές¹⁸.

Η θεσμοθέτηση της Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.) πραγματοποιήθηκε με τον ν.3190/1955 και περιέχει στοιχεία της κεφαλαιουχικής και της προσωπικής εταιρίας. Οι εταίροι θεωρούνται υπεύθυνοι ανάλογα με το ποσό εισφοράς τους στο κεφάλαιο, το οποίο διαχωρίζεται σε μεταβιβάσιμα και ισότιμα μερίδια. Ωστόσο, τα μερίδια της Ε.Π.Ε. δεν μπορούν να υπάρξουν με τη μορφή μετοχών. Η Ε.Π.Ε. αποτελεί εμπορική εταιρία ακόμα και όταν ο σκοπός της δεν είναι αμιγώς εμπορικός. Ένας ή περισσότεροι διαχειριστές αναλαμβάνουν τη διοίκηση της Ε.Π.Ε. οι οποίοι εκλέγονται από τη Συνέλευση των Εταίρων.

Το εταιρικό κεφάλαιο της Ε.Π.Ε ορίζεται στα 4.500 € και πρέπει να είναι πλήρως καταβεβλημένο κατά την δημιουργία της εταιρικής σύμβασης. Από το παραπάνω ποσό αυτό, τουλάχιστον το μισό πρέπει να καταβάλλεται σε μετρητά και η εισφορά επιτρέπεται σε είδος και σε μετρητά. Πιο συγκεκριμένα, η εισφορά σε είδος μπορεί να είναι κάποιο ακίνητο ή ακόμα και μηχανήματα η αξία των οποίων ορίζεται από

---

¹⁸Περάκης Ε., (2009), Το δίκαιο της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, εκδόσεις Νομική βιβλιοθήκη

τριμελή επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 9 του κ.ν2190/1920. Η εργασία που κάποιος εταίρος μπορεί να επικαλεστεί ως εισφορά σε είδος δεν ανήκει σε αυτή τη κατηγορία γιατί δεν μπορεί να οριστεί η αξία της και δεν δύναται να απεικονιστεί στον ισολογισμό ως στοιχείο του ενεργητικού. Το εταιρικό κεφάλαιο μπορεί να μεταβάλλεται κατά την διάρκεια λειτουργία της εταιρίας, αλλά δεν πρέπει να υφίσταται κάτω από το ποσό των 4.500 € σε καμία περίπτωση¹⁹.

Όπως προαναφέρθηκε, το εταιρικό κεφάλαιο της Ε.Π.Ε. υφίσταται σε εταιρικά μερίδια τα οποία κατέχει ο κάθε εταίρος και συνιστούν την εταιρική μερίδα του. Για να μπορεί κάποιος να είναι εταίρος σε ΕΠΕ θα πρέπει να έχει τουλάχιστον ένα εταιρικό μερίδιο του οποίου η αξία δεν θα πρέπει να είναι κατώτερη του ποσού των 30 €. Ο κάθε εταίρος μπορεί να έχει στη κατοχή του παραπάνω από ένα εταιρικά μερίδια πάντοτε όμως μια εταιρική μερίδα. Αναφορικά με την περίπτωση της μονοπρόσωπης ΕΠΕ, ο μοναδικός εταίρος κατέχει όλα τα εταιρικά μερίδια που αποτελούν μια και μοναδική εταιρική μερίδα. Η ονομαστική αξία αλλά και ο αριθμός των εταιρικών μεριδίων θα πρέπει να καταγράφονται στο καταστατικό. Η ΕΠΕ δεν δύναται να κατέχει ίδια εταιρικά μερίδια. Επίσης, αξίζει να αναφερθεί πως τα εταιρικά μερίδια δεν είναι αξιόγραφα και δεν μπορούν να μεταβιβαστούν ως τέτοια διότι δεν υπάρχουν ως μετοχές. Συνεπώς, δεν αποτελούν αντικείμενο εμπράγματος δικαίου και αυτό διότι ο νομοθέτης με αυτό τον τρόπο διατηρεί το προσωπικό στοιχείο στην ΕΠΕ.

Αναφορικά με τους εταίρους, σε μια ΕΠΕ εταίρος μπορεί να είναι οποιοσδήποτε, φυσικό ή νομικό πρόσωπο. Οι εταίροι της ΕΠΕ δεν ευθύνονται απεριόριστα για τις εταιρικές υποχρεώσεις εκτός όμως εάν αρθεί η νομική προσωπικότητα της εταιρίας. Αυτό πραγματοποιείται σε περιπτώσεις όπου καταστρατηγείται ο νόμος 3190/1955 ή εντοπίζεται ενέργεια δόλιων μεθόδων προς εξαπάτηση των δανειστών της εταιρίας. Σε μια τέτοια περίπτωση, άρτε η νομική προσωπικότητα της εταιρίας και οι εταίροι ευθύνονται εις το ακέραιο έναντι των υποχρεώσεων της εταιρίας με την προσωπική τους περιουσία. Για παράδειγμα, μια τέτοια περίπτωση θα μπορούσε να είναι η μη δημοσίευση της μετατροπής του καταστατικού. Οι εταίροι σε μια ΕΠΕ απολαμβάνουν συγκεκριμένα δικαιώματα και βαρύνονται αντίστοιχα με κάποιες

---

¹⁹ Γεωργιάδης Α., (2009), Το δίκαιο της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, εκδόσεις Νομική βιβλιοθήκη

υποχρεώσεις. Το εύρος τους διαφέρει ανάλογα με τα εταιρικά τους μερίδια και τους όρους του καταστατικού²⁰.

---

²⁰ Μιχαλόπουλος Γ., (2001), Εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, εκδόσεις Νομική βιβλιοθήκη

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο: ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ Α.Ε ΚΑΙ ΕΠΕ ΑΠΟ ΤΟ 2007 ΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟ 2017

2.1 Ο Νόμος 3604 / 2007 για την αναμόρφωση και τροποποίηση του κωδικοποιημένου νόμου 2190/1920

Σκοπός αυτού του νόμου ήταν από τη μία η τροποποίηση και συμπλήρωση του κωδικοποιημένου νόμου 2190/1920 «Περί ανωνύμων εταιρειών» και από τη άλλη η ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2006/68/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 6ης Σεπτεμβρίου 2006 για τροποποίηση της Οδηγίας 77/91/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με τη σύσταση της ανωνύμου εταιρείας και τη διατήρηση και τις μεταβολές του κεφαλαίου της και εν μέρει, της Οδηγίας 2003/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Ιουλίου 2003 για τροποποίηση της Οδηγίας 68/151/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με τις απαιτήσεις δημοσιότητας για ορισμένες μορφές εταιρειών.

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του παρόντος νόμου²¹ ισχύουν τα εξής:

Η ανώνυμη εταιρεία είναι κεφαλαιουχική εταιρεία με νομική προσωπικότητα, για τα χρέη της οποίας ευθύνεται μόνο η ίδια με την περιουσία της.

Κάθε ανώνυμη εταιρεία είναι εμπορική, έστω και αν ο σκοπός της δεν είναι η άσκηση εμπορικής επιχείρησης.

Η ανώνυμη εταιρεία μπορεί να ιδρυθεί από ένα ή περισσότερα πρόσωπα ή να καταστεί μονοπρόσωπη με τη συγκέντρωση όλων των μετοχών σε ένα μόνο πρόσωπο. Η ίδρυση ανώνυμης εταιρείας ως μονοπρόσωπης ή η συγκέντρωση όλων των μετοχών της σε ένα μόνο πρόσωπο, καθώς και τα στοιχεία του μοναδικού μετόχου της, υπόκεινται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β.

Σύμφωνα με το άρθρο 53²² του παρόντος νόμου ισχύουν τα εξής:

---

²¹ Νόμος 3604/2007, Άρθρο 1

²² Νόμος 3604/2007, Άρθρο 53

Ο ισολογισμός εταιρείας, ο λογαριασμός «αποτελέσματα χρήσεως» και ο «πίνακας διαθέσης αποτελεσμάτων», μαζί με το σχετικό πιστοποιητικό ελέγχου, όταν προβλέπεται ο έλεγχος από ορκωτούς ελεγκτές - λογιστές, την κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και την κατάσταση ταμειακών ροών, όταν κατά περίπτωση συντάσσονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 42α». Επίσης, το διοικητικό συμβούλιο της ανώνυμης εταιρείας οφείλει να δημοσιεύει τα έγγραφα της προηγούμενης παραγράφου 4, είκοσι τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνεδρίαση της γενικής συνέλευσης, στις εφημερίδες και στα έντυπα που ορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 26.

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί πως για τόσο για τις Ανώνυμες Εταιρείες όσο και για τις Ανώνυμες Εταιρείες που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο ο φορολογικός συντελεστής επί των κερδών για το 2007 καθοριζόταν στο 25%. Επίσης, στο 25% ήταν και ο συντελεστής παρακράτησης των αμοιβών των μελών των Δ.Σ.

2.2 Οι διατάξεις του Νόμου 3697/2008 για τη φορολόγηση των Α.Ε και των ΕΠΕ

Σύμφωνα με το άρθρο 14²³ του παρόντος νόμου ισχύει ότι ο ενδιάμεσος φορολογικός συντελεστής 25% των κλιμάκων αυτών μειώθηκε σταδιακά κατά μία ποσοστιαία μονάδα κάθε έτος, από το έτος 2010 μέχρι και το έτος 2014. Το έτος 2014 ο ενδιάμεσος φορολογικός συντελεστής ανήλθε σε 20%.

Σύμφωνα με το άρθρο 15²⁴ του παρόντος νόμου ισχύει ότι ο συντελεστής αυτός μειώθηκε σταδιακά κατά μια ποσοστιαία μονάδα κάθε διαχειριστική χρήση, για τα εισοδήματα που προκύπτουν από τη διαχειριστική χρήση 2010 μέχρι και τη διαχειριστική χρήση 2014. Για τη διαχειριστική χρήση 2014 ο συντελεστής ανήλθε στο 20%.

Σύμφωνα με το άρθρο 16²⁵ του παρόντος νόμου ισχύει ότι τα κέρδη τα οποία αποκτούν φυσικά πρόσωπα ή επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής που τηρούν βιβλία

---

²³ Νόμος 3697/2008, Άρθρο 14

²⁴ Νόμος 3697/2008, Άρθρο 15

²⁵ Νόμος 3697/2008, Άρθρο 16

Α' ή Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. ή αλλοδαπές επιχειρήσεις που δεν έχουν εγκατάσταση στην Ελλάδα από την πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών σε τιμή ανώτερη της τιμής απόκτησής τους και οι οποίες αποκτώνται από 1.1.2009 και μετά, φορολογούνται αυτοτελώς με συντελεστή δέκα τοις εκατό. Για τον υπολογισμό του κέρδους ως κόστος κτήσης των μετοχών λαμβάνεται η μέση τιμή απόκτησης αυτών. Σε περίπτωση πραγματοποίησης περισσότερων της μίας συναλλαγών επί μετοχών συγκεκριμένης εταιρείας, θεωρείται ότι η πώλησή τους λαμβάνει χώρα με τη χρονολογική σειρά που αποκτήθηκαν. Ειδικά για μετοχές τις οποίες ο δικαιούχος απέκτησε στο πλαίσιο προγράμματος χορήγησης μετοχών, για τον προσδιορισμό του κέρδους ως τιμή κτήσης λαμβάνεται η χρηματιστηριακή τιμή των μετοχών κατά το χρόνο χορήγησης του δικαιώματος. Τυχόν ζημία που προκύπτει από την ίδια αιτία συμψηφίζεται με κέρδη που προκύπτουν κατά το ίδιο οικονομικό έτος. Προς τούτο, ο πωλητής των μετοχών υποχρεούται να υποβάλλει ιδιαίτερη δήλωση επιστροφής φόρου εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών μηνών από τη λήξη κάθε έτους για τις συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν εντός αυτού. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία επιστροφής του παρακρατηθέντος φόρου, η αρμόδια Δ.Ο.Υ., ο τύπος και το περιεχόμενο της υποβαλλόμενης δήλωσης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της περίπτωσης αυτής.

Επίσης, ο φόρος βαρύνει τον πωλητή των μετοχών και αποδίδεται από την «Ελληνικά Χρηματιστήρια Α.Ε.» εφάπαξ με δήλωση που υποβάλλεται στην αρμόδια για τη φορολογία της Δ.Ο.Υ. μέχρι το τέλος του πρώτου δεκαπενθημέρου μετά το κλείσιμο κάθε ημερολογιακού τριμήνου για τις πωλήσεις μετοχών που ενεργήθηκαν μέσα σε κάθε τρίμηνο. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία απόδοσης του φόρου, ο τύπος και το περιεχόμενο της υποβαλλόμενης από τον υπόχρεο δήλωσης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

Επίσης, τα κέρδη από την πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χ.Α. σε τιμή ανώτερη της τιμής απόκτησής τους, που αποκτούν επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής και τα οποία προκύπτουν από τα τηρούμενα βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. και οι οποίες αποκτήθηκαν από 1.1.2009 και μετά φορολογούνται αυτοτελώς. Για το συντελεστή φορολογίας, τον υπολογισμό του κέρδους και του φόρου και την απόδοση αυτού, έχουν εφαρμογή τα ήδη ισχύοντα.

Τα κέρδη εμφανίζονται σε λογαριασμό ειδικού αποθεματικού. Σε περίπτωση μεταγενέστερης διανομής ή κεφαλαιοποίησής τους, φορολογούνται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και από τον οφειλόμενο φόρο εκπίπτει ο καταβληθείς φόρος δέκα τοις εκατό. Όταν δικαιούχος του εισοδήματος είναι νομικό πρόσωπο της παραγράφου 1 του άρθρου 101, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των παραγράφων 3, 4 και 5 του άρθρου 106. Τυχόν ζημιές που προκύπτουν μέσα στην ίδια διαχειριστική χρήση δεν συμψηφίζονται με τα κέρδη. Οι ζημιές που προκύπτουν σε κάθε χρήση μεταφέρονται να συμψηφιστούν με το αφορολόγητο αποθεματικό της παραγράφου 1 του άρθρου 38 και σε περίπτωση που αυτό δεν επαρκεί ή δεν υφίσταται, εμφανίζονται σε ειδικό λογαριασμό και δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης. Το ποσό αυτό συμψηφίζεται με κέρδη που τυχόν θα προκύψουν στο μέλλον από πώληση μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών.»

Σύμφωνα με το άρθρο 17²⁶ νόμου αυτού προστέθηκαν στη νομοθεσία ότι ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες θεωρείται και η ωφέλεια που αποκτούν οι δικαιούχοι κατά την άσκηση δικαιώματος προαίρεσης απόκτησης μετοχών με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 13 του άρθρου 13 του νόμου 2190/1920 σε τιμή κατώτερη από τη χρηματιστηριακή τιμή κλεισίματος των μετοχών της συγκεκριμένης εταιρείας. Για τον υπολογισμό της ωφέλειας αφαιρείται από τη χρηματιστηριακή τιμή που είχε η μετοχή κατά το χρόνο χορήγησης του δικαιώματος, η τιμή διάθεσης του δικαιώματος στον δικαιούχο σύμφωνα με το πρόγραμμα χορήγησης δικαιωμάτων προαίρεσης. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και για προγράμματα διάθεσης μετοχών αλλοδαπής εταιρείας στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και το προσωπικό ημεδαπής συνδεδεμένης ανώνυμης εταιρείας κατά την έννοια των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 42ε του νόμου 2190/1920. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να ορίζονται τα δικαιολογητικά που συνυποβάλλονται με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος των δικαιούχων και ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της νομοθεσίας αυτής.

Το άρθρο 18²⁷ το οποίο αναφέρεται στη φορολογία μερισμάτων και λοιπών εισοδημάτων περιλαμβάνει τα εξής ότι στα κέρδη που διανέμουν οι ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες με τη μορφή, αμοιβών και ποσοστών των μελών του διοικητικού

---

²⁶ Νόμος 3697/2008, Άρθρο 17

²⁷ Νόμος 3697/2008, Άρθρο 18

συμβουλίου και των διευθυντών, αμοιβών εργατοϋπαλληλικού προσωπικού, εκτός μισθού, καθώς και μερισμάτων ή προμερισμάτων σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ημεδαπά ή αλλοδαπά, ενώσεις προσώπων ή ομάδες περιουσίας, ανεξάρτητα αν η καταβολή τους γίνεται σε μετρητά ή μετοχές, ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή δέκα τοις εκατό. Με την παρακράτηση αυτή εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων για τα πιο πάνω εισοδήματα. Ειδικά, οι ημεδαπές εταιρείες δεν προβαίνουν σε παρακράτηση φόρου επί των κερδών που διανέμουν προς εταιρείες άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των οποίων είναι θυγατρικές, με τις προϋποθέσεις του άρθρου 11 του ν. 2578/1998 όπως ισχύει.

Επίσης αν στα καθαρά κέρδη ημεδαπής ανώνυμης εταιρίας περιλαμβάνονται και μερίσματα από συμμετοχή της σε άλλες ανώνυμες εταιρίες, για τα οποία έχει διενεργηθεί παρακράτηση φόρου 10%, σε περίπτωση διανομής κερδών, αφαιρείται από το φόρο που υποχρεούται να καταβάλλει για τα διανεμόμενα κέρδη με τη δήλωση που προβλέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 54 του Κ.Φ.Ε., το μέρος του ήδη παρακρατηθέντος φόρου που αναλογεί στα διανεμόμενα κέρδη που προέρχονται από τα μερίσματα αυτά.

Ακόμη στα μερίσματα που εισπράττουν φυσικά πρόσωπα κάτοικοι Ελλάδος από ανώνυμες εταιρείες της αλλοδαπής ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή δέκα τοις εκατό. Με την παρακράτηση αυτή εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων για τα πιο πάνω εισοδήματα.

Επίσης εξαιρετικά, για αμοιβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και τόκους από ιδρυτικούς τίτλους και προνομιούχες μετοχές, που καταβάλλονται από 1.1.2009 και μετά καθώς και για τα εισοδήματα των παραγράφων 2 και 5 του άρθρου 25, γίνεται παρακράτηση με συντελεστή τριάντα πέντε τοις εκατό. Με την παρακράτηση αυτή εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του δικαιούχου για τα εισοδήματα αυτά.

Ειδικά για τα εισοδήματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, η παρακράτηση ενεργείται κατά την καταβολή ή την εγγραφή των εισοδημάτων αυτών σε πίστωση των δικαιούχων και σε κάθε περίπτωση όχι αργότερα από ένα μήνα από την έγκριση του ισολογισμού από τη γενική συνέλευση των μετόχων. Σε περίπτωση διανομής μερισμάτων από κέρδη προηγούμενων χρήσεων, η παρακράτηση φόρου ενεργείται μέσα σε ένα μήνα από τη λήψη της σχετικής απόφασης από τη γενική συνέλευση των

μετόχων. Ο παρακρατηθείς φόρος αποδίδεται με την υποβολή δήλωσης στο Δημόσιο εφάπαξ εντός του επόμενου μήνα από αυτόν εντός του οποίου έγινε η παρακράτηση.

Ακόμη, στα εισοδήματα που αναφέρονται στην περίπτωση στ' της παραγράφου 3 του άρθρου 28 με συντελεστή τριάντα πέντε τοις εκατό για τους μισθούς που καταβάλλονται από ανώνυμη εταιρεία στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και είκοσι πέντε τοις εκατό για μισθούς και κάθε είδους απολαβές που καταβάλλει η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης σε εταίρους της.

Επίσης οι ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες που διανέμουν κέρδη με τη μορφή μερισμάτων, προμερισμάτων, αμοιβών και ποσοστών, εκτός μισθού, στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και στους διευθυντές, καθώς και αμοιβών στο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό, προβαίνουν σε παρακράτηση φόρου».

Το άρθρο 19²⁸ του νόμου συμπληρώνεται ως εξής:

Για τα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 101 ο φόρος υπολογίζεται με συντελεστή είκοσι τοις εκατό στο συνολικό φορολογητέο εισόδημά τους, το οποίο προκύπτει από διαχειριστικές περιόδους που ξεκίνησαν από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά. Ειδικά, για τα κέρδη τα οποία προκύπτουν από διαχειριστικές περιόδους που άρχισαν από την 1.1.2010 έως την 31.12.2010, ο συντελεστής φορολογίας ορίστηκε σε είκοσι τέσσερα τοις εκατό, για τα κέρδη τα οποία προκύπτουν από διαχειριστικές περιόδους που ξεκίνησαν από την 1.1.2011 έως την 31.12.2011, ο συντελεστής φορολογίας ορίζεται σε είκοσι τρία τοις εκατό, για τα κέρδη τα οποία προκύπτουν από διαχειριστικές περιόδους που ξεκίνησαν από την 1.1.2012 έως την 31.12.2012, ο συντελεστής φορολογίας ορίζεται σε είκοσι δύο τοις εκατό και τέλος για τα κέρδη τα οποία προέκυψαν από διαχειριστικές περιόδους που ξεκίνησαν από την 1.1.2013 έως την 31.12.2013, ο συντελεστής φορολογίας ορίζεται σε είκοσι ένα τοις εκατό. Για τα κέρδη τα οποία προέκυψαν από διαχειριστικές περιόδους που ξεκίνησαν μέχρι 31.12.2009 ο συντελεστής φορολογίας ορίζεται σε είκοσι πέντε τοις εκατό.

Επιπλέον για τα ημεδαπά και αλλοδαπά νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, ο φόρος υπολογίζεται με συντελεστή είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) για τα εισοδήματα του οικονομικού έτους 2009 και 2010, είκοσι τέσσερα τοις εκατό

---

²⁸ Νόμος 3697/2008, Άρθρο 19

(24%) για τα εισοδήματα του οικονομικού έτους 2011, είκοσι τρία τοις εκατό (23%) για τα εισοδήματα του οικονομικού έτους 2012, είκοσι δύο (22%) για τα εισοδήματα του οικονομικού έτους 2013, είκοσι ένα τοις εκατό (21%) για τα εισοδήματα του οικονομικού έτους 2014 και είκοσι τοις εκατό (20%) για τα εισοδήματα του οικονομικού έτους 2015 και επομένων.

Τέλος, με βάση την οριστική δήλωση του νομικού προσώπου ή τον οριστικό τίτλο, ο προϊστάμενος της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας βεβαιώνει ποσό ίσο με το ογδόντα τοις εκατό (80%) του φόρου που αναλογεί στα εισοδήματα της διαχειριστικής περιόδου ή του ημερολογιακού έτους, κατά περίπτωση, που έληξε.²⁹

2.3 Νόμος 3845/2010 και επιβολή έκτακτης εισφοράς

Σύμφωνα με το άρθρο 5 αυτού του νόμου «Επιβάλλεται έκτακτη, εφάπαξ εισφορά κοινωνικής ευθύνης, στο συνολικό καθαρό εισόδημα, οικονομικού έτους 2010, των νομικών προσώπων του άρθρου 2 παράγραφος 4 και 101 παράγραφος 1 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος. Η έκτακτη εισφορά επιβάλλεται στο καθαρό εισόδημα, όπως αυτό προσδιορίζεται στις διατάξεις των άρθρων 31 παράγραφος 19 και 105 παράγραφος 7 του ίδιου Κώδικα, εφόσον το εισόδημα αυτό υπερβαίνει τα εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ. Η εισφορά επιβάλλεται στο σύνολο του καθαρού εισοδήματος. Αν το καθαρό εισόδημα είναι ίσο ή μικρότερο των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, δεν επιβάλλεται εισφορά³⁰.

Για τις επιχειρήσεις που δημοσίευσαν οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τους κανόνες των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Λ.Π.), η έκτακτη εισφορά επιβάλλεται στα καθαρά κέρδη που προκύπτουν από την εφαρμογή τους, εφόσον αυτά είναι μεγαλύτερα από το συνολικό καθαρό εισόδημα, όπως αυτό προσδιορίζεται στα προηγούμενα εδάφια και υπερβαίνουν τα εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ.

---

²⁹ Νόμος 3697/2008, Άρθρο 19

³⁰ Νόμος 3845/2010, Άρθρο 5

Επίσης πρέπει να τονιστεί ότι με βάση αυτό το νόμο η έκτακτη εισφορά, που επιβάλλεται στο συνολικό καθαρό εισόδημα ή στα καθαρά κέρδη της προηγούμενης παραγράφου, υπολογίζεται ανά κλιμάκιο ως εξής:

α) Για συνολικό καθαρό εισόδημα ή καθαρά κέρδη από ένα (1) ευρώ έως και τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ, η έκτακτη εισφορά ισούται με το γινόμενο τους επί συντελεστή τέσσερα τοις εκατό (4%).

β) Για τη διαφορά του συνολικού καθαρού εισοδήματος ή των καθαρών κερδών από τριακόσιες χιλιάδες ένα (300.001) ευρώ έως και ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ, η έκτακτη εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή έξι τοις εκατό (6%) και

γ) Για τη διαφορά του συνολικού καθαρού εισοδήματος ή των καθαρών κερδών από ένα εκατομμύριο ένα (1.000.001) ευρώ έως και πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ, η έκτακτη εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή οκτώ τοις εκατό (8%).

δ) Για τη διαφορά του συνολικού καθαρού εισοδήματος ή των καθαρών κερδών από πέντε εκατομμύρια ένα (5.000.001) ευρώ και άνω, η έκτακτη εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%).

Το ποσό της έκτακτης εισφοράς περιορίζεται αναλόγως, σε κάθε περίπτωση, ώστε το εναπομένον συνολικό καθαρό εισόδημα ή τα καθαρά κέρδη, που απετέλεσαν τη βάση προσδιορισμού της, να μην υπολείπεται του ποσού των εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ».

2.4 Νόμος 3943/2011

Σύμφωνα με το άρθρο 14³¹ στα κέρδη που διανέμουν οι ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες με τη μορφή αμοιβών και ποσοστών στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και στους διευθυντές και αμοιβών στο εργατοϋπαλληλικό προσωπικό, εκτός μισθού, καθώς και μερισμάτων ή προμερισμάτων σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ημεδαπά ή αλλοδαπά, ενώσεις προσώπων ή ομάδες περιουσίας, ανεξάρτητα αν η καταβολή τους γίνεται σε μετρητά ή μετοχές, ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή είκοσι πέντε τοις εκατό. Με την παρακράτηση αυτή εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του δικαιούχου για τα πιο πάνω εισοδήματα. Αν δικαιούχος των μερισμάτων είναι φυσικό πρόσωπο και ο υψηλότερος συντελεστής φορολογίας της κλίμακας του άρθρου 9 που προκύπτει μετά τη συνάθροιση των μερισμάτων με τα λοιπά εισοδήματα είναι μικρότερος του 25%, με την πιο πάνω παρακράτηση δεν εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του δικαιούχου, αλλά τα υπόψη μερίσματα φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις και το πιστωτικό υπόλοιπο φόρου επιστρέφεται.

Επίσης όταν η ημεδαπή ανώνυμη εταιρεία προβαίνει σε διανομή κερδών και στα έσοδά της περιλαμβάνονται έσοδα από τη συμμετοχή της σε άλλο νομικό πρόσωπο της παραγράφου 1 του άρθρου 101, από το φόρο που υποχρεούται να αποδώσει με τη δήλωση που ορίζεται από τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 54, αφαιρείται το μέρος του φόρου που έχει ήδη παρακρατηθεί σε βάρος της και αναλογεί στα διανεμόμενα από την ίδια κέρδη τα οποία προέρχονται από τις πιο πάνω συμμετοχές. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν εφαρμόζονται όταν τα μερίσματα καταβάλλονται σε εταιρεία άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της οποίας είναι θυγατρική η καταβάλλουσα τα μερίσματα ημεδαπή ανώνυμη εταιρεία, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 11 του ν. 2578/1998. Ο φόρος που έχει παρακρατηθεί σε βάρος της ανώνυμης εταιρείας επιστρέφεται σε αυτή κατά το μέρος που αναλογεί στα μερίσματα που διανέμει σε εταιρεία άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον τηρούνται οι προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου.

---

³¹ Νόμος 3943 / 2011, Άρθρο 14

Οι διατάξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται ανάλογα και για τα διανεμόμενα ή κεφαλαιοποιούμενα κέρδη παρελθουσών χρήσεων.

Τέλος, οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 54 του Κ.Φ.Ε., όπως αντικαθίστανται με την προηγούμενη παράγραφο, έχουν εφαρμογή για διανεμόμενα κέρδη που εγκρίνονται από γενικές συνελεύσεις από την 1η Ιανουαρίου 2012 και μετά. Ειδικά για τα κέρδη που διανεμήθηκαν εντός του έτους 2011, ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή είκοσι ένα τοις εκατό, με την οποία εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων, με την επιφύλαξη αυτών που ορίζονται στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 54 του Κ.Φ.Ε.³².

2.5 Νόμος 4110/2013

Σύμφωνα με το άρθρο 9 του παρόντος νόμου ισχύει ότι σε ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες, εταιρείες περιορισμένης ευθύνης και ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες το συνολικό καθαρό εισόδημα ή κέρδος που προκύπτει στην ημεδαπή ή αλλοδαπή. Τα διανεμόμενα κέρδη λαμβάνονται από το υπόλοιπο των κερδών, που απομένει μετά την αφαίρεση του αναλογούντος φόρου εισοδήματος. Επίσης, επί ημεδαπών ανώνυμων εταιρειών ή εταιρειών περιορισμένης ευθύνης ή ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών, οι οποίες απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος βάσει ειδικών διατάξεων νόμων, αντικείμενο φόρου είναι τα κεφαλαιοποιούμενα ή διανεμόμενα με οποιαδήποτε μορφή κέρδη, μετά την αναγωγή αυτών σε μικτό ποσό με την προσθήκη του αναλογούντος σε αυτά φόρου εισοδήματος. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου έχουν ανάλογη εφαρμογή και σε οποιαδήποτε περίπτωση κεφαλαιοποίησης ή διανομής κερδών για τα οποία δεν έχει καταβληθεί φόρος εισοδήματος.

Πέραν του φόρου εισοδήματος που οφείλεται στις περιπτώσεις που αναφέρονται στα δύο προηγούμενα εδάφια, στα κέρδη που διανέμονται από την ανώνυμη εταιρεία ή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης ή ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία ενεργείται και παρακράτηση φόρου κατά περίπτωση.

---

³² Νόμος 3943 / 2011, Άρθρο 14

Κατ' εξαίρεση, το συνολικό καθαρό εισόδημα ή κέρδος των εταιρειών περιορισμένης ευθύνης, που συστήθηκαν με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 29 του Ν. 588/1977, δεν υπόκειται σε φόρο στο όνομα του νομικού προσώπου, αλλά στο όνομα κάθε εταίρου αυτών για το ποσοστό των κερδών που του αναλογεί από τη συμμετοχή του στην εταιρεία.³³

Επίσης τα κέρδη που εισπράττουν ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες και εταιρείες περιορισμένης ευθύνης από εταιρείες που έχουν την έδρα τους σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις οποίες συμμετέχουν κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 11 του Ν. 2578/1998 απαλλάσσονται της φορολογίας. Το απαλλασσόμενο ποσό εμφανίζεται σε λογαριασμό αφορολόγητου αποθεματικού, ανεξάρτητα από την επάρκεια κερδών ή όχι. Αν διανεμηθεί ή κεφαλαιοποιηθεί το αποθεματικό αυτό ή μέρος αυτού, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 54 ή της παραγράφου 1 του άρθρου 55, κατά περίπτωση, μη εφαρμοζομένων στην περίπτωση αυτή των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 106. Από το ποσό του φόρου που οφείλεται σύμφωνα με την περίπτωση αυτή, εκπίπτει το ποσό του φόρου που καταβλήθηκε στην αλλοδαπή ως φόρος εισοδήματος νομικού προσώπου ή παρακρατήθηκε ως φόρος επί των διανεμηθέντων κερδών. Τυχόν πιστωτικό υπόλοιπο δεν επιστρέφεται. Τα πιο πάνω δεν έχουν εφαρμογή όταν το αποθεματικό διανέμεται σε μητρική εταιρεία άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 11 του Ν. 2578/1998.

Τέλος, με το Ν. 4110 / 2013 έγιναν οι εξής αλλαγές στο σύστημα φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων της παρ. 1, του άρθρου 101, του Ν. 2238/1994 :

- Το αντικείμενο φόρου όπως προσδιορίζεται από το άρθρο 99 για τις ανώνυμες εταιρείες και εταιρείες περιορισμένης ευθύνης επεκτείνεται και στις ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες
- Καταργείται από τα άρθρο 99 και 106 το ειδικό καθεστώς φορολόγησης των εσόδων για τις τραπεζικές και ασφαλιστικές ανώνυμες εταιρείες. Η φορολόγηση των εσόδων των τραπεζών και των ασφαλιστικών επιχειρήσεων θα γίνεται με τις γενικές διατάξεις.

---

³³ Νόμος 4110/2013, Άρθρο 9

- Επίσης, καταργείται από το άρθρο 99 ο ειδικός προσδιορισμός των φορολογητέων κερδών των υποκαταστημάτων αλλοδαπών τραπεζών και ασφαλιστικών επιχειρήσεων που λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα. Η ρύθμιση αυτή κρίθηκε σκόπιμη μετά τη φορολόγηση των εσόδων των τραπεζών και ασφαλιστικών επιχειρήσεων με τις γενικές διατάξεις.
- Καταργείται η ειδική φορολογία των «κατ' ειδικό τρόπο εισοδημάτων». Η φορολόγηση των εσόδων αυτών θα γίνεται με τις γενικές διατάξεις.
- Προκαταβολή φόρου. Αντικαθίσταται το πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 111 του Ν.2238/1994 ώστε από το ποσό του φόρου που βεβαιώνεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του ίδιου άρθρου, να εκπίπτει μόνο ο φόρος που παρακρατείται από πηγή Ελλάδος
- Έγινε νομοτεχνική τακτοποίηση της παρ. 1 του άρθρου 104 του Ν. 2238/1994 λόγω της αντικατάστασης του Κ.Β.Σ. με τον Κ.Φ.Α.Σ, δηλαδή για όλα τα νομικά πρόσωπα της παρ. 1, του άρθρου 101, ως «χρονική περίοδος κατά την οποία προκύπτει το εισόδημα λαμβάνεται η διαχειριστική περίοδος» εφόσον τηρούν διπλογραφικά βιβλία.
- Εξακολουθεί να ισχύει η διάταξη του άρθρου 99 όπου στην περίπτωση που διανέμονται κέρδη για τα οποία δεν έχει καταβληθεί φόρος τα κέρδη αυτά φορολογούνται με 26% και επί πλέον, από τα διανεμόμενα κέρδη παρακρατείται από φόρος 10%.

2.6 Νόμος 4334/2015

Σύμφωνα με το νόμο 4334 / 2015 προέκυψαν οι εξής αλλαγές στη φορολογία των Ανωνύμων Εταιρειών³⁴:

- Αυξάνεται από 26% σε 29% ο συντελεστής φόρου εισοδήματος των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που τηρούν διπλογραφικά βιβλία και των νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που τηρούν απλογραφικά βιβλία
- Αυξάνεται από 80% σε 100% η προκαταβολή φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων

---

³⁴ Νόμος 4334/2015

- Με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου αυτού προστίθεται νέα παράγραφος 36 στο άρθρο 72 του ν.4172/2013, με την οποία αυξάνεται από 55% σε 75% το ποσοστό της προκαταβολής φόρου εισοδήματος των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων μόνο για τις κοινοπραξίες των προσωπικών εταιρειών του άρθρου 45, για τα κέρδη που προκύπτουν στο φορολογικό έτος που άρχισε από την 1η Ιανουαρίου 2015 έως και την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου έτους.
- Δεδομένου, ότι στις ως άνω διατάξεις υπάρχει ρητή αναφορά ως προς την εφαρμογή τους μόνο για τα κέρδη φορολογικού έτους 2015, καθώς και του γεγονότος ότι αυτές προστέθηκαν ως μεταβατικές διατάξεις και όχι ως τροποποίηση των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 71 του ν.4172/2013, συνάγεται, ότι ο αυξημένος συντελεστής (75%) εφαρμόζεται μόνο για την προκαταβολή φόρου εισοδήματος που βεβαιώνεται με βάση τα κέρδη του φορολογικού έτους 2015.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο: ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 4548/ 2018 ΠΟΥ ΔΙΕΠΕΙ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ Α.Ε ΚΑΙ ΤΩΝ Ε.Π.Ε

3.1 Ο νόμος 4548/2018 (Νέος κώδικας ανωνύμων εταιρειών)

Ο νόμος 4548/ 2018 ψηφίστηκε στις 13 Ιουνίου του 2018 και είχε ως στόχο την αναμόρφωση και τον εκσυγχρονισμό του νομικού πλαισίου των ανωνύμων εταιρειών στη χώρα μας. Εδώ επιχειρείται μια απλή επισκόπηση του νόμου και παρουσίαση των αναλυτικών περιεχομένων και διατάξεων αυτού³⁵.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟ - ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1. Έννοια της ανώνυμης εταιρείας – Πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου

Άρθρο 2. Ορισμοί

Άρθρο 3. Επίλυση διαφορών

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ – ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΤΗΣ

Άρθρο 4. Τρόπος ίδρυσης της ανώνυμης εταιρείας και τροποποίησης του καταστατικού της

Άρθρο 5. Περιεχόμενο του καταστατικού

Άρθρο 6. Επωνυμία

Άρθρο 7. Έδρα της εταιρείας

Άρθρο 8. Διάρκεια της εταιρείας

Άρθρο 9. Έλεγχος που διενεργείται κατά την ίδρυση της ανώνυμης εταιρείας και τις εταιρικές μεταβολές

---

³⁵ Νόμος 4548/2018

Αρθρο 10. Πράξεις κατά το ιδρυτικό στάδιο – Ευθύνη ιδρυτών

Αρθρο 11. Κήρυξη της ακυρότητας της εταιρείας

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟ - ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

Αρθρο 12. Πράξεις και στοιχεία που υποβάλλονται σε δημοσιότητα στο Γ.Ε.ΜΗ.

Αρθρο 13. Τρόπος πραγματοποίησης της δημοσιότητας

Αρθρο 14. Στοιχεία εγγράφων της εταιρείας

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟ - ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ - ΚΑΛΥΨΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Αρθρο 15. Κεφάλαιο της ανώνυμης εταιρείας

Αρθρο 16. Κάλυψη του κεφαλαίου

Αρθρο 17. Εισφορές σε είδος και αποτίμηση των εισφορών αυτών

Αρθρο 18. Δυνατότητα μη αποτίμησης των εταιρικών εισφορών

Αρθρο 19. Μεταγενέστερη απόκτηση στοιχείων του ενεργητικού

Αρθρο 20. Καταβολή και πιστοποίηση της καταβολής του κεφαλαίου

Αρθρο 21. Μερική καταβολή του κεφαλαίου

Αρθρο 22. Απαγόρευση απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής εισφοράς ή επιστροφής της εισφοράς³⁶

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ - ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Αρθρο 23. Είδη αύξησης

Αρθρο 24. Έκτακτη αύξηση κεφαλαίου

Αρθρο 25. Απόφαση και διαδικασία αύξησης κεφαλαίου

Αρθρο 26. Δικαίωμα προτίμησης

---

³⁶ Νόμος 4548/2018

Άρθρο 27. Περιορισμός ή αποκλεισμός του δικαιώματος προτίμησης

Άρθρο 28. Δυνατότητα μερικής κάλυψης του κεφαλαίου σε περιπτώσεις αύξησης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΜΕΙΩΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΣΒΕΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Άρθρο 29. Μείωση κεφαλαίου

Άρθρο 30. Προστασία δανειστών σε περίπτωση μείωσης κεφαλαίου

Άρθρο 31. Ειδικοί τρόποι μείωσης του κεφαλαίου

Άρθρο 32. Απόσβεση του κεφαλαίου

ΤΜΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟ - ΜΕΤΟΧΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ - ΟΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΙ ΤΙΤΛΟΙ

Άρθρο 33. Οι εκδιδόμενοι τίτλοι

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ - ΜΕΤΟΧΕΣ

Άρθρο 34. Διαίρεση του κεφαλαίου σε μετοχές

Άρθρο 35. Ονομαστική αξία μετοχών

Άρθρο 36. Αρχή της ισότητας

Άρθρο 37. Κοινές μετοχές

Άρθρο 38. Προνομιούχες μετοχές

Άρθρο 39. Εξαγοράσιμες μετοχές

Άρθρο 40. Ονομαστικές μετοχές – Μετοχικοί τίτλοι³⁷

Άρθρο 41. Μεταβίβαση των μετοχών με ειδική διαδοχή

Άρθρο 42. Μεταβίβαση των μετοχών λόγω καθολικής διαδοχής

Άρθρο 43. Δεσμευμένες μετοχές

---

³⁷ Νόμος 4548/2018

Άρθρο 44. Δικαίωμα προαίρεσης

Άρθρο 45. Δικαίωμα της μειοψηφίας να ζητήσει την εξαγορά των μετοχών της από την εταιρεία

Άρθρο 46. Δικαίωμα της μειοψηφίας για εξαγορά των μετοχών της από τον πλειοψηφούντα μέτοχο

Άρθρο 47. Εξαγορά των μετοχών της μειοψηφίας από τον πλειοψηφούντα μέτοχο

Άρθρο 48. Ίδιες μετοχές – πρωτότυπη κτήση

Άρθρο 49. Ίδιες μετοχές – παράγωγη κτήση

Άρθρο 50. Μεταχείριση των ιδίων μετοχών

Άρθρο 51. Παροχή πιστώσεων κ.λπ. για απόκτηση ιδίων μετοχών

Άρθρο 52. Αποκτήσεις ιδίων μετοχών κ.λπ. μέσω τρίτων

Άρθρο 53. Κοινωνία επί μετοχών

Άρθρο 54. Ενέχυρο και επικαρπία επί μετοχών

Άρθρο 55. Κλοπή, απώλεια κ.λπ. του μετοχικού τίτλου³⁸

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ - ΤΙΤΛΟΙ ΚΤΗΣΗΣ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Άρθρο 56. Έκδοση τίτλων κτήσης μετοχών

Άρθρο 57. Απόκτηση ιδίων τίτλων κτήσης μετοχών

Άρθρο 58. Άσκηση δικαιώματος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΟΜΟΛΟΓΙΕΣ

Άρθρο 59. Γενικές διατάξεις

Άρθρο 60. Όροι και πρόγραμμα ομολογιακού δανείου

Άρθρο 61. Μεταβίβαση ομολογιών

---

³⁸ Νόμος 4548/2018

Αρθρο 62. Απόκτηση ομολογιών από την εκδότρια

Αρθρο 63. Συνέλευση των ομολογιούχων

Αρθρο 64. Εκπρόσωπος των ομολογιούχων

Αρθρο 65. Καθήκοντα εκπροσώπου

Αρθρο 66. Ευθύνη και αμοιβή του εκπροσώπου

Αρθρο 67. Αντικατάσταση του εκπροσώπου

Αρθρο 68. Γνωστοποιήσεις – Δημοσιότητα

Αρθρο 69. Κοινό ομολογιακό δάνειο

Αρθρο 70. Ομολογιακό δάνειο με ανταλλάξιμες ομολογίες

Αρθρο 71. Ομολογιακό δάνειο με μετατρέψιμες ομολογίες

Αρθρο 72. Ομολογίες με δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη

Αρθρο 73. Ασφάλεια³⁹

Αρθρο 74. Εφαρμοστέο δίκαιο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ - ΙΔΡΥΤΙΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ

Αρθρο 75. Κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι

Αρθρο 76. Εξαιρετικοί ιδρυτικοί τίτλοι

ΤΜΗΜΑ ΕΚΤΟ - ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ - ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ, ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Αρθρο 77. Γενικές διατάξεις για το διοικητικό συμβούλιο

Αρθρο 78. Εκλογή του διοικητικού συμβουλίου από τη γενική συνέλευση ή ορισμός στο καταστατικό

---

³⁹ Νόμος 4548/2018

- Αρθρο 79. Απευθείας διορισμός του διοικητικού συμβουλίου από μέτοχο
- Αρθρο 80. Εκλογή του διοικητικού συμβουλίου βάσει καταλόγων
- Αρθρο 81. Αναπληρωματικά μέλη
- Αρθρο 82. Ελλιπές διοικητικό συμβούλιο
- Αρθρο 83. Προϋποθέσεις εκλογιμότητας των μελών του διοικητικού συμβουλίου
- Αρθρο 84. Ελαττώματα διορισμού των εκπροσώπων της εταιρείας
- Αρθρο 85. Θητεία μελών διοικητικού συμβουλίου
- Αρθρο 86. Αρμοδιότητες και έκταση εξουσιών του διοικητικού συμβουλίου
- Αρθρο 87. Ανάθεση αρμοδιοτήτων του διοικητικού συμβουλίου σε μέλη του ή τρίτους
- Αρθρο 88. Πράξεις εκπροσώπησης εταιρείας
- Αρθρο 89. Πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου
- Αρθρο 90. Τόπος συνεδρίασης του διοικητικού συμβουλίου
- Αρθρο 91. Συχνότητα συνεδριάσεων και σύγκληση του διοικητικού συμβουλίου
- Αρθρο 92. Λήψη αποφάσεων από το διοικητικό συμβούλιο
- Αρθρο 93. Πρακτικά συνεδριάσεων και αποφάσεων διοικητικού συμβουλίου
- Αρθρο 94. Προσυπογραφή πρακτικού χωρίς συνεδρίαση
- Αρθρο 95. Ελαττωματικές αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου⁴⁰
- ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ - ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ,
ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΗ**
- Αρθρο 96. Καθήκοντα διοικητικού συμβουλίου
- Αρθρο 97. Υποχρέωση πίστεως - Συγκρούσεις συμφερόντων

---

⁴⁰ Νόμος 4548/2018

Άρθρο 98. Απαγόρευση ανταγωνισμού

Άρθρο 99. Διαφάνεια και εποπτεία των συναλλαγών με συνδεδεμένα μέρη (Άρθρο 9γ της Οδηγίας 2007/36/ΕΚ, Οδηγία 2017/828/ΕΕ)

Άρθρο 100. Χορήγηση άδειας για την κατάρτιση συναλλαγής με συνδεδεμένο μέρος (Άρθρο 9γ της Οδηγίας 2007/36/ΕΚ, Οδηγία 2017/828/ΕΕ)

Άρθρο 101. Δημοσιότητα των συναλλαγών με συνδεδεμένα μέρη (Άρθρο 9γ της Οδηγίας 2007/36/ΕΚ, Οδηγία 2017/828/ΕΕ)

Άρθρο 102. Ευθύνη μελών του διοικητικού συμβουλίου

Άρθρο 103. Άσκηση των αξιώσεων της εταιρείας

Άρθρο 104. Άσκηση των αξιώσεων της εταιρείας ύστερα από αίτημα της μειοψηφίας

Άρθρο 105. Διορισμός ειδικού εκπροσώπου για άσκηση της αγωγής

Άρθρο 106. Λοιπές διατάξεις

Άρθρο 107. Ευθύνη για άμεση ζημία τρίτων

Άρθρο 108. Έγκριση συνολικής διαχείρισης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'- ΑΜΟΙΒΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ⁴¹

Άρθρο 109. Διαδικασία και προϋποθέσεις χορήγησης αμοιβών

Άρθρο 110. Πολιτική αποδοχών (Άρθρο 9α της Οδηγίας 2007/36/ΕΚ, Οδηγία 2017/828/ΕΕ)

Άρθρο 111. Περιεχόμενο της πολιτικής αποδοχών (Άρθρο 9α της Οδηγίας 2007/36/ΕΚ, Οδηγία 2017/828/ΕΕ)

Άρθρο 112. Έκθεση αποδοχών (Άρθρο 9β της Οδηγίας 2007/36/ΕΚ, Οδηγία 2017/828/ΕΕ)

Άρθρο 113. Πρόγραμμα διάθεσης μετοχών σε μέλη του διοικητικού συμβουλίου και το προσωπικό

---

⁴¹ Νόμος 4548/2018

Αρθρο 114. Δωρεάν διάθεση μετοχών σε μέλη του διοικητικού συμβουλίου και το προσωπικό

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ - ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ

Αρθρο 115. Δυνατότητα διορισμού μονομελούς διοικητικού οργάνου (σύμβουλος-διαχειριστής)⁴²

ΤΜΗΜΑ ΕΒΔΟΜΟ - ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ - ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΛΗΨΗΣ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Αρθρο 116. Η γενική συνέλευση ως ανώτατο εταιρικό όργανο

Αρθρο 117. Αποκλειστική αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης

Αρθρο 118. Τρόποι λήψης αποφάσεων από τη γενική συνέλευση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΓΚΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

Αρθρο 119. Είδη γενικών συνελεύσεων – Εταιρείες εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά ή Πολυμερή Μηχανισμό Διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ)

Αρθρο 120. Τόπος όπου συνέρχεται η γενική συνέλευση

Αρθρο 121. Πρόσκληση της γενικής συνέλευσης

Αρθρο 122. Δημοσίευση της πρόσκλησης της γενικής συνέλευσης

Αρθρο 123. Δικαιώματα μετόχων πριν από τη γενική συνέλευση

Αρθρο 124. Δικαιούμενοι συμμετοχής στη γενική συνέλευση

Αρθρο 125. Συμμετοχή στη γενική συνέλευση από απόσταση σε πραγματικό χρόνο

Αρθρο 126. Συμμετοχή στη γενική συνέλευση με επιστολική ψήφο

Αρθρο 127. Παράσταση στη γενική συνέλευση μη μετόχων

---

⁴² Νόμος 4548/2018

Άρθρο 128. Αντιπροσώπευση στη γενική συνέλευση

Άρθρο 129. Πρόεδρος της γενικής συνέλευσης

Άρθρο 130. Απαρτία⁴³

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

Άρθρο 131. Τρόπος ψηφοφορίας στη γενική συνέλευση

Άρθρο 132. Πλειοψηφία

Άρθρο 133. Αναγγελία του αποτελέσματος της ψηφοφορίας

Άρθρο 134. Πρακτικά συνεδριάσεων και αποφάσεων της γενικής συνέλευσης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

Άρθρο 135. Λήψη αποφάσεων με ψηφοφορία χωρίς συνεδρίαση

Άρθρο 136. Προσυπογραφή πρακτικού χωρίς συνεδρίαση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ - ΕΛΑΤΤΩΜΑΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

Άρθρο 137. Ακυρωσία αποφάσεων της γενικής συνέλευσης

Άρθρο 138. Ακυρότητα αποφάσεων της γενικής συνέλευσης

Άρθρο 139. Ανυπόστατες αποφάσεις

Άρθρο 140. Ελαττώματα αποφάσεων που λαμβάνονται με άλλο τρόπο

ΤΜΗΜΑ ΟΓΔΟΟ - ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑΣ

Άρθρο 141. Συλλογικά και ατομικά δικαιώματα μειοψηφίας

---

⁴³ Νόμος 4548/2018

Αρθρο 142. Αίτηση έκτακτου ελέγχου

Αρθρο 143. Διενέργεια του έκτακτου ελέγχου

Αρθρο 144. Ενώσεις μετόχων

ΤΜΗΜΑ ΕΝΑΤΟ - ΕΤΗΣΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ⁴⁴

Αρθρο 145. Εφαρμοζόμενες διάταξεις

Αρθρο 146. Διενέργεια απογραφής – Γλώσσα βιβλίων – Εταιρική χρήση

Αρθρο 147. Υπογραφή ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Αρθρο 148. Έγκριση ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Αρθρο 149. Δημοσίευση χρηματοοικονομικών καταστάσεων και έκθεσης διαχείρισης

Αρθρο 150. Ετήσια έκθεση διαχείρισης του διοικητικού συμβουλίου

Αρθρο 151. Μη χρηματοοικονομικές καταστάσεις

Αρθρο 152. Δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης

Αρθρο 153. Ετήσια έκθεση διαχείρισης και δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης επί ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Αρθρο 154. Ενοποιημένη μη χρηματοοικονομική κατάσταση

Αρθρο 155. Έκθεση πληρωμών προς κυβερνήσεις

Αρθρο 156. Ενοποιημένη έκθεση πληρωμών σε κυβερνήσεις

Αρθρο 157. Κριτήρια ισοδυναμίας

---

⁴⁴ Νόμος 4548/2018

ΤΜΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ - ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΕΡΔΩΝ

Άρθρο 158. Κράτηση αποθεματικού

Άρθρο 159. Προϋποθέσεις και περιορισμός διανομής ποσών

Άρθρο 160. Καθαρά κέρδη – Διανομή κερδών

Άρθρο 161. Ελάχιστο μέρισμα

Άρθρο 162. Προσωρινό μέρισμα και μεταγενέστερη διανομή κερδών και προαιρετικών αποθεματικών

Άρθρο 163. Επιστροφή παράνομα εισπραχθέντων ποσών⁴⁵

ΤΜΗΜΑ ΕΝΔΕΚΑΤΟ - ΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ

Άρθρο 164. Λόγοι λύσεως της εταιρείας

Άρθρο 165. Λύση της εταιρείας με δικαστική απόφαση ύστερα από αίτηση του έχοντος έννομο συμφέρον

Άρθρο 166. Λύση της εταιρείας με δικαστική απόφαση ύστερα από αίτηση των μετόχων

Άρθρο 167. Εκκαθαριστές

Άρθρο 168. Τρόπος διενέργειας της εκκαθάρισης

Άρθρο 169. Σχέδιο επιτάχυνσης και περάτωσης της εκκαθάρισης

Άρθρο 170. Διαγραφή της εταιρείας

Άρθρο 171. Αναβίωση της λυθείσας εταιρείας

ΤΜΗΜΑ ΔΩΔΕΚΑΤΟ - ΑΛΛΟΔΑΠΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Άρθρο 172. Πράξεις και στοιχεία υποκαταστημάτων εταιρειών άλλων κρατών-μελών στις οποίες εφαρμόζεται η Οδηγία (ΕΕ) 2017/1132

---

⁴⁵ Νόμος 4548/2018

Άρθρο 173. Πράξεις και στοιχεία υποκαταστημάτων εταιρειών τρίτων χωρών

Άρθρο 174. Γενικές διατάξεις για τη δημοσιότητα των αλλοδαπών εταιρειών

Άρθρο 175. Έγγραφα της αλλοδαπής εταιρείας

ΤΜΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ - ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 176. Ψευδείς ή παραπλανητικές δηλώσεις προς το κοινό

Άρθρο 177. Παραβάσεις μελών διοικητικού συμβουλίου

Άρθρο 178. Παραβάσεις ελεγκτών

Άρθρο 179. Παραβάσεις σχετικές με την εύρυθμη λειτουργία της εταιρείας

Άρθρο 180. Παραβάσεις σχετικές με τις συνελεύσεις μετόχων και ομολογιούχων

Άρθρο 181. Γενική διάταξη⁴⁶

ΤΜΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ - ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 182. Διατηρούμενες σε ισχύ διατάξεις

Άρθρο 183. Προσαρμογή καταστατικού και ελάχιστου κεφαλαίου των ανωνύμων εταιρειών

Άρθρο 184. Κατάργηση ανωνύμων μετοχών

Άρθρο 185. Διατάξεις για άλλες εταιρικές μορφές

Άρθρο 186. Εξουσιοδοτική διάταξη

Άρθρο 187. Μεταβατικές διατάξεις

Άρθρο 188. Παραπομπές

Άρθρο 189. Καταργούμενες διατάξεις

Άρθρο 190. Έναρξη ισχύος

---

⁴⁶ Νόμος 4548/2018

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο: ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 4548 / 2018

4.1 Η φιλελευθεροποίηση διαδικασιών και νομικού πλαισίου λειτουργίας

Η γενικότερη τάση όλων των ρυθμίσεων στη γραμμή που ήδη καθιέρωσε ο Ν 3604/2007 είναι η παροχή ευελιξίας στην εταιρεία να προσαρμόσει στις ανάγκες της το πλαίσιο λειτουργίας της και περιορισμός των ελέγχων με παράλληλη καθιέρωση διαφάνειας στις ενέργειες της. Παρατηρούνται ειδικότερα τα εξής ως μερικότερα παραδείγματα αυτής της αρχής πέραν των διαφορών που θα εντοπιστούν και θα αναλυθούν κατωτέρω. Σημειώνεται πάντως εξ αρχής ότι πολλές από τις βελτιώσεις απαιτούν καταστατική πρόβλεψη ενώ παραμένει άλυτο το νομικό ερώτημα αν οι αλλαγές του νόμου μπορούν να εφαρμοστούν παρά την υπάρχουσα αντίθετη πρόβλεψη του καταστατικού σε συμμόρφωση με τις προϊσχύουσες διατάξεις. Ελλείπει νομοθετικής ρύθμισης επ' αυτού η σχετικής ρήτρας του καταστατικού είναι πάντοτε θέμα ερμηνείας του καταστατικού. Ειδικότερα⁴⁷:

Ο διοικητικός έλεγχος της ανώνυμης εταιρείας περιορίζεται σημαντικά υπό το νέο νόμο. Παρ' ότι εκ πρώτης όψης η κατάργηση του ορίου των 3 εκ. ευρώ που είχε καθιερώσει ο Ν 3604 / 2007 δημιουργεί την αίσθηση της επαύξησης των διοικητικών εγκρίσεων ωστόσο από την συνολική επισκόπηση των διατάξεων προκύπτει σημαντική ελάφρυνση της ανάμιξης της διοίκησης στην καθημερινότητα της ανώνυμης εταιρείας.

Η αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας ανατίθεται πλέον σε πιστοποιημένους ειδικούς με προεξάρχοντες τους ορκωτούς ελεγκτές αφού είχαμε προ αρκετού χρόνου αποδεσμευθεί από την γραφειοκρατική και όχι απαραίτητα αξιόπιστη επιτροπή του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920.

Οι μειώσεις μετοχικού κεφαλαίου διευκολύνονται μέσα σε λογικά πλαίσια. Επιτρέπεται η μείωση σε είδος με αποτίμηση του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου ή και χωρίς αυτή αν η ΓΣ λαμβάνει ομόφωνη απόφαση περί της αξίας όπως

---

⁴⁷<https://www.taxheaven.gr/laws/law/index/law/881>

επίσης επιτρέπεται και ο διακανονισμός ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων αντί εξόφλησης αυτών ενώ περιορίζεται ο χρόνος αναμονής της υλοποίησης της μείωσης από 60 ημέρες σε 40.

Διευκολύνεται η λήψη αποφάσεων από την Γενική Συνέλευση, αφού η αυξημένη απαρτία της πρώτης συνεδριάσεως καθορίζεται στο 1 /2 (αντί των 2/3 η δε επαναληπτική ΓΣ. είναι πλέον μία και όχι δύο) και μπορεί να συνέρχεται εντός 5 (και όχι 10) ημερών, εφ' όσον καλείται ήδη από την αρχική πρόσκληση. Επιτρέπεται καταστατική πρόβλεψη για αυξημένη πλειοψηφία (μέχρι και ομοφωνία) ακόμα και για κατ' αρχήν απλά θέματα.³

4.2 Το Διοικητικό Συμβούλιο

Οι εξουσίες του Δ.Σ., που είναι το όργανο διοίκησης της εταιρείας και διαχείρισης των εταιρικών υποθέσεων, διευρύνονται και ενδυναμώνεται η εξουσία και ο ρόλος του έναντι της ΓΣ. Η τελευταία παραμένει μεν το ανώτατο όργανο, που εκλέγει άλλωστε τα μέλη του Δ.Σ., όμως πολλές από τις αρμοδιότητες της μεταφέρονται στο Δ.Σ. ακόμα και σε πεδία που ανήκαν στη ΓΣ. Διευρύνεται το ύψος των έκτακτων αυξήσεων του μετοχικού κεφαλαίου και παρέχεται εξουσία τροποποιήσεων του Καταστατικού, που στην ουσία αποτελούσαν λεκτική απεικόνιση ήδη υλοποιηθεισών αλλαγών (άρθ. 24). Αναλαμβάνει την έγκριση και τον χειρισμό των θεμάτων των συμβατικών σχέσεων με συνδεδεμένα μέλη, αρμοδιότητα η οποία με το προϊσχύον άρθ. 23α του Ν 2190/20 ανήκε στη ΓΣ. (άρθ. 99)⁴⁸.

Ακόμα δε και η εκλογή του Δ.Σ. φαλκιδεύεται εν μέρει, αφού αυξάνεται ο αριθμός των μελών που μπορεί να διοριστούν απευθείας από μέτοχο ή μετόχους στα 2/5 των μελών αντί του 1/31. Διευκρινίζεται δε αν και δεν είχε αμφισβητηθεί ότι το δικαίωμα μπορεί να παρέχεται από κοινού σε περισσότερους μετόχους (άρθ. 79).

Προβλέπεται η δυνατότητα θέσπισης προϋποθέσεων εκλογιμότητας. Έστω και ως δυνατότητα και σε συνδυασμό με τα θέματα ευθύνης του Δ.Σ. μπορεί να ωθήσει στην επιλογή μελών με προσόντα ικανά να καλύψουν τις ανάγκες διοίκησης και εκπροσώπησης της εταιρείας, ώστε το Δ.Σ. να ανταποκριθεί στο ρόλο του και να μη αποτελεί αδρανές όργανο, όπως συμβαίνει πολλάκις (άρθ. 83).

⁴⁸<https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/29502>

Αναγνωρίζεται και θεσμοθετείται η πρακτική της τμηματικής ανανέωσης του Δ.Σ. (άρθ. 85), ασχέτως καταστατικής πρόβλεψης ή υποχρεωτικώς, εάν υπάρχει τέτοια πρόβλεψη, διασφαλίζοντας έτσι, με την τμηματική αντικατάσταση, την συνέχεια της διοίκησης.

Ρυθμίζεται ο θεσμός του αναπληρωματικού μέλους με διττό σκοπό. Είτε αναπληρώνει μέλος μετά την με όποιο τρόπο αποχώρηση του ή αναπληρώνει μέλος που δεν αποχωρεί αλλά κωλύεται να συμμετέχει στην συγκεκριμένη συνεδρίαση. Για αυτό το λόγο επιτρέπεται να συμμετέχει το αναπληρωματικό μέλος σε όλες τις συνεδριάσεις χωρίς δικαίωμα ψήφου ώστε να τηρείται ενήμερος επί των εταιρικών υποθέσεων και να είναι σε θέση να ανταποκρίνεται στα καθήκοντα του.

Σχετικά με τη λειτουργία του ΔΣ οι εισαγόμενες νέες ρυθμίσεις που αφορούν τη λειτουργία του καταγράφονται ως καινοτομίες με την επιφύλαξη ότι μένει να διαπιστωθεί πως θα λειτουργήσουν στην πράξη και αν θα εξυπηρετήσουν τουλάχιστον κάποιες από αυτές το σκοπό για τον οποίο τέθηκαν δηλαδή τη διευκόλυνση της λειτουργίας του συλλογικού οργάνου. Ειδικότερα⁴⁹:

- Καθιερώνεται δυνατότητα εκλογής του Προέδρου και ο καθορισμός του ρόλου και των καθηκόντων του όχι από το σώμα του ΔΣ αλλά απευθείας από τη ΓΣ που εκλέγει το ΔΣ
- Η δυνατότητα της «δια περιφοράς» λήψης απόφασης επεκτείνεται και στην περίπτωση διατύπωσης μειοψηφίας για τη λαμβανόμενη απόφαση από μέλος ή μέλη του ΔΣ
- Διευκρινίζεται η δυνατότητα μερικής τηλεδιάσκεψης που είναι υποχρεωτική αν το μη συμμετέχον μέλος βρίσκεται στο εξωτερικό είναι ασθενής κτλ
- Καθιερώνεται η δυνατότητα λήψης απόφασης μέσω email κτλ
- Προβλέπεται η δημιουργία εκτελεστικής επιτροπής μέσα στα πλαίσια του διορισμού υποκατάστατου στις συλλογικές εξουσίες του ΔΣ. Η επιτροπή σε αντίθεση με τη συνήθη πρακτική της διπλής ή τριπλής απογραφής για εκπροσώπηση τίθεται ως ένα μικρότερο συλλογικό όργανο οι κανόνες λειτουργίας του οποίου προφανώς θα ρυθμίζονται από την ιδρυτική του απόφαση

---

⁴⁹https://www.kodiko.gr/nomologia/document_navigation/373335/nomos-4548-2018

- Περιορίζεται η ανάγκη φυσικής παρουσίας τριών τουλάχιστον μελών για συνεδρίαση ΔΣ αφού ένας εξ αυτών μπορεί να αντιπροσωπεύεται από παρόν μέλος
- Προβλήματα γεννώνται επίσης από τη διάταξη που επιβάλλει την υπογραφή των πρακτικών του ΔΣ από τα μέλη του δεδομένου ότι πολλές αποφάσεις απαιτούν χρόνο για να διατυπωθούν προκειμένου εν συνεχεία να επιδιωχθεί η υπογραφή τους. Ενώ μέχρι τώρα αρκούσε η υπογραφή των πρακτικών από το πρόεδρο και το γραμματέα καθιερώνεται ρητά το αντίθετο θέμα που γεννά ζήτημα κύρους των πρακτικών και των εκδιδόμενων αντιγράφων προ της υπογραφής από τα παρόντα μέλη. Αυτό δε είναι σε αντίθεση με τα ισχύοντα κατά τα οποία η απόφαση ίσχυε κατά τη νομολογία από τη λήψη της ασχέτως και αν δεν είχε λάβει έγγραφη μορφή άνηκε δεν στην ευθύνη του προέδρου και του γραμματέα και η υπογραφή των μελών ζητήθηκε για λόγους ασφαλείας εκ των υστέρων
- Τέλος υπάρχει μεγαλύτερη ευχέρεια τήρησης ενιαίου βιβλίου πρακτικών ΓΣ και ΔΣ

Επίσης με το νέο νόμο προκύπτουν οι εξής νέες ρυθμίσεις⁵⁰:

- Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν αναπληρωματικά μέλη παρέχεται εκ του νόμου και χωρίς ανάγκη καταστατικής πρόβλεψης η αντικατάσταση μέλους που απώλεσε την ιδιότητα με οποιοδήποτε λόγο ή απεβίωσε. Η σχετική εκλογή γίνεται με απόφαση των εναπομενόντων μελών αν είναι τουλάχιστον τρία
- Περιορίζεται ο αριθμός των μελών του ΔΣ στα δεκαπέντε
- Διευκρινίζεται ότι η εκ του νόμου παράταση της θητείας του ΔΣ ισχύει μέχρι της εκλογής νέου από την ΓΣ και όχι μέχρι την πρόσκληση της
- Για τις μικρές εταιρείες δίνεται η δυνατότητα αντικατάστασης του ΔΣ κατόπιν καταστατικής πρόβλεψης με μονομελές διοικητικό όργανο

Ακόμη με το νέο αυτό νόμο τίθενται οι κανόνες για την προσβολή αποφάσεων του ΔΣ ως ελαττωματικών επειδή πάσχουν είτε δικαστικά είτε κατά περιεχόμενο. Τίθεται

---

⁵⁰<https://www.e-nomothesia.gr/kat-epikheireseis/nomos-4548-2018-phek-104a-13-6-2018.html>

όμως αποσβεστική προθεσμία 6 μηνών για την επίκληση της ακυρότητας οι οποία ξεκινάει από την καταχώριση της απόφασης στο ΓΕΜΗ από την καταχώριση στο βιβλίο πρακτικών. Απρόθεσμη είναι η επίκληση και λαμβάνεται υπ' όψιν και αυτεπαγγέλτως αν προκύπτει διαρκής παραβίαση διατάξεων αναγκαστικού δικαίου.

Για θέματα αρμοδιότητας της ΓΣ η οποία ανατίθεται στο ΔΣ εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις περί ακυρότητας της ΓΣ. Στα μέλη του ΔΣ αναγνωρίζεται εκ του νόμου έννομο συμφέρον ενώ τρίτοι μέτοχοι ή μη πρέπει να το επικαλεστούν και να το αποδείξουν.

Για ζητήματα που περιλαμβάνονται γενικά στην εξουσία της ΓΣ αλλά εκχωρούνται στο ΔΣ εκ του νόμου εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις περί ακυρότητας των αποφάσεων της ΓΣ⁵¹.

Τέλος ως προς τις υποχρεώσεις και την ευθύνη των μελών τίθενται αναλυτικότεροι κανόνες για υποχρέωση πίστης των μελών όπως και σύγκρουσης συμφερόντων την τυχόν ύπαρξη της οποίας το μέλος υποχρεούται να δηλώσει και να απέχει από τη διαδικασία λήψης απόφασης. Ειδικότερα η υπάρχουσα απαγόρευση ανταγωνισμού αίρεται όχι μόνο με απόφαση της ΓΣ όπως ίσχυε αλλά και με τυχόν υπάρχουσα καταστατική πρόβλεψη. Η απαγόρευση επεκτείνεται και στη συμμετοχή ως μόνων μετόχων ή εταίρων σε κάθε μορφής εταιρείας, διευκρινίζεται δε ότι τυχόν παράβαση πρέπει να είναι υπαίτια προϋπόθεση εννοιολογικά απαραίτητη για την αγωγή αποζημίωσης.

Επίσης ρυθμίζονται και τα θέματα ευθύνης των μελών του ΔΣ αν και οι διαφορές αποτελούν φραστικές μεταβολές κα βελτιώσεις οι οποίες όμως δεν παύουν να έχουν σημασία και πρέπει να μελετηθούν προσεκτικά. Οι σημαντικότερες διαφορές της προηγούμενης με την ισχύουσα νομοθεσία είναι οι εξής:

- Επισημαίνεται η ολοκληρωτική ευθύνη των μελών στη περίπτωση κοινής πράξης η συρροής πράξεων διαφόρων μελών ή ενεργειών που επέφεραν ζημία και του δράστη

---

⁵¹<https://www.lawspot.gr/nomika-nea/dimosieythike-o-nomos-4548-2018-gia-tis-anonymes-etaireies>

- Με το νέο νόμο προστίθενται το αυτονόητο δηλαδή ότι τα κρίσιμα στοιχεία δεν κρίνονται από το δεδομένο αποτέλεσμα αλλά σύμφωνα με το χρόνο λήψης της απόφασης
- Πράξεις ή παραλείψεις στηριζόμενες σε εισήγηση ή γνώμη ανεξάρτητου οργάνου ή επιτροπής που λειτουργεί στην εταιρεία σύμφωνα με το νόμο μπορεί αν οδηγήσουν το δικαστήριο να θεωρήσει ότι δεν υφίσταται ευθύνη.
- Η παραγραφή παραμένει τριετής γενικώς αλλά ορίζεται ότι αναστέλλεται όσο ο υπεύθυνος κατέχει την ιδιότητα του μέλους ο συνολικός όμως χρόνος παραγραφής δεν υπερβαίνει σε καμία περίπτωση τη δεκαετία
- Η απαλλαγή του ΔΣ από την τακτική ΓΣ αναδιατυπώνεται σε έγκριση της συνολικής διαχείρισης και συνεκτιμάται αλλά δεν σταματάει την ευθύνη των μελών

4.3 Η Γενική Συνέλευση

Με το νέο νόμο η ΓΣ παραμένει το ανώτατο εταιρικό όργανο αλλά πολλές από τις αρμοδιότητες της έχουν εκχωρηθεί στο Δ.Σ.. Επίσης η έγκριση συμβατικών σχέσεων της εταιρείας με συνδεδεμένα πρόσωπα κατ' αρχήν εμπίπτει πλέον στην αρμοδιότητα του Δ.Σ. και μόνο κατ' εξαίρεση μεταφέρεται στη ΓΣ. Για πρώτη φορά καθιερώνεται από το νόμο η, κατά την θεωρία, διάκριση μεταξύ τακτικής και έκτακτης ΓΣ. (άρθ. 110)⁵².

Ως προς τη σύγκληση της ΓΣ διατηρούνται οι γενικοί κανόνες για διαδικτυακή ανάρτηση της πρόσκλησης της ΓΣ. και των συνοδευτικών εγγράφων, ενώ με το καταστατικό μπορεί να καθορισθεί υποχρέωση ατομικής ειδοποίησης του μετόχου ή των μετόχων (Αρθ. 122). Δημιουργείται επίσης δικαίωμα του μετόχου να απαιτήσει ενημέρωση με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (email), χωρίς όμως να γεννάται δικαίωμα ακυρωσίας από την παράλειψη. Διευκρινίζεται επίσης ότι επί πτωχεύσεως ή ειδικής εκκαθάρισεως η σύγκληση γίνεται, ελλείψει Δ.Σ., από τον σύνδικο ή ειδικό εκκαθαριστή (Αρθ. 123).

Όσο αφορά τη συγκρότηση της ΓΣ ο έλεγχος της ιδιότητας του μετόχου προς συμμετοχή στη ΓΣ μεταφέρεται στην συνεδρίαση της ΓΣ., εκτός εάν καταστατική

⁵²<https://www.taxheaven.gr/laws/law/index/law/881>

πρόβλεψη επιβάλλει την προκατάθεση μετοχών και νομιμοποιητικών εγγράφων και την κατάρτιση Πίνακα Μετόχων. Στην τελευταία περίπτωση, οι εκπρόθεσμοι θα γίνονται υποχρεωτικώς δεκτοί, επιτρέπεται δε ο κατ' εξαίρεση αποκλεισμός τους μόνο για σπουδαίο λόγο. Το Καταστατικό μπορεί επίσης να προβλέπει και επί εταιρειών με μη εισηγμένες μετοχές το σύστημα συμμετοχής βάσει ημερομηνίας καταγραφής που ίσχυε ήδη και εξακολουθεί να ισχύει για τις εταιρείες με εισηγμένες μετοχές. Τέλος καταργείται η υποχρεωτική παράσταση συμβολαιογράφου σε ΓΣ, όπου παρίσταται ένας μόνο μέτοχος, αλλά το βάρος της αποδείξεως ότι η συνεδρίαση της ΓΣ έλαβε χώρα την ημέρα εκείνη έχει η εταιρεία. Για το λόγο αυτό θα εξακολουθήσει να μετέχει ο συμβολαιογράφος ως πρακτικότερη λύση.

Η πραγματοποίηση της ΓΣ διευκολύνεται με τον εμπλουτισμό μεθόδων συνεδρίασεως προς διαμόρφωση της συλλογικής βούλησης του σώματος. Εκτός από την συγκέντρωση σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο και την συμμετοχή από απόσταση με οπτικοακουστικά ή άλλα ηλεκτρονικά μέσα χωρίς της φυσική παρουσία η οποία ρυθμίζεται σε γενικές γραμμές και δεν συνδέεται με την έκδοση κανονιστικής απόφασης ο νόμος προβλέπει και άλλους εναλλακτικούς τρόπους. Διατηρείται επίσης η καθολική ΓΣ. Πιο συγκεκριμένα⁵³:

- Διατηρείται η δυνατότητα καθολικής ΓΣ προσυπογραφή του σχετικού πρακτικού από όλους τους μετόχους με δύο αποκλίσεις. Η συνέλευση μπορεί να πραγματοποιηθεί και με ανταλλαγή ηλεκτρονικών μηνυμάτων αντί θέσης υπογραφών ενώ επιτρέπεται η καθολική ΓΣ όχι μόνο όταν όλοι οι μέτοχοι συμφωνούν επί του περιεχομένου της απόφασης αλλά και όταν αποδέχονται να συμμετάσχουν διατυπώνοντας μειοψηφία
- Με βάση καταστατική πρόβλεψη σε εταιρείες με μη εισηγμένες μετοχές η υπογραφή του μετόχου μπορεί να υποκατασταθεί με ανταλλαγή μηνυμάτων σε ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή άλλα ηλεκτρονικά μέσα μετά από πρόταση του ΔΣ αποστολή σχεδίων αποφάσεων, επεξηγήσεων κτλ και ηλεκτρονική απάντηση των μετόχων εφόσον δεν ζητηθεί πραγματική συνεδρίαση από μετόχους που αντιπροσωπεύουν το 1/5 των μετά ψήφου μετοχών
- Διατηρείται η δυνατότητα λήψης απόφασης από απόσταση και δια αλληλογραφίας καταργείται όμως η ανάγκη έκδοσης ΥΑ κατ' εξουσιοδότηση

---

⁵³<https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/29502>

Επίσης σχετικά με τη λήψη απόφασης χωρίς να αποκλείεται η διατήρηση αυξημένων ποσοστών με καταστατική πρόβλεψη η αυξημένη απαρτία μειώνεται στο ½ οπότε η επαναληπτική ΓΣ συνέρχεται ενώ η προθεσμία πρόσκλησης μειώνεται σε 5 ημέρες εφόσον έχει ήδη κληθεί με την αρχική πρόσκληση.

Τέλος οι κανόνες πλειοψηφίας παραμένουν ως είχαν αλλά επιτρέπεται καταστατική ρήτρα για αυξημένη πλειοψηφία ακόμα και για κατ' αρχήν απλά θέματα.

Στη συνέχεια όσο αφορά την ακυρωσία της ΓΣ οι λόγοι παραμένουν οι ίδιοι αλλά η αποσβεστική προθεσμία αυξάνεται σε 4 μήνες αλλά προκειμένου για ακυρωσία απόφασης προς έκδοση και εισαγωγή τίτλων σε οργανωμένη αγορά το δικαίωμα του μετόχου συρρικνώνεται για λόγους δημοσίου συμφέροντος σε αποζημίωση μόνο. Επίσης δεν συντρέχει ακυρωσία λόγω τυχόν ελαττωμάτων διατυπώσεων ή εκλογής προεδρείου ΓΣ καθιερώνεται δε η θεραπεία της ακυρώσιμης απόφασης με επικύρωση της από νεώτερη έγκυρη ΓΣ. Τέλος, διευκρινίζεται ότι επιτρέπεται η καταχώριση στο ΓΕΜΗ ακυρώσιμης αποφάσεως ΓΣ μέχρι την έκδοση δικαστικής αποφάσεως⁵⁴.

Τέλος σχετικά με την ακυρότητα της ΓΣ διευκρινίζεται ότι για την εξώδικη προσβολή άκυρης ΓΣ απαιτείται ρητή και έγγραφη εξώδικη δήλωση του θιγομένου εντός προθεσμίας ενός έτους από τη δημοσίευσή της στο ΓΕΜΗ ή από της λήψης της αν δεν υπόκειται σε δημοσιεύσεις. Εξαιρείται και στην περίπτωση αυτή από την ακυρότητα απόφαση για έκδοση και εισαγωγή τίτλων σε οργανωμένη αγορά το δικαίωμα του μετόχου συρρικνώνεται, για λόγους δημοσίου συμφέροντος, σε αποζημίωση μόνο. Περιορίζεται η ακυρότητα λόγω κακής συγκλήσεως, αφού διευκρινίζεται η αποδεκτή έννοια της προσκλήσεως προερχόμενης από την εταιρεία που είχε εισαχθεί με τον Ν 3604/07. Ο νόμος προβλέπει ρητώς την δυνατότητα λήψεως ασφαλιστικών μέτρων για αναστολή της ΓΣ ενώ οριοθετούνται ακόμη σαφέστερα οι ανυπόστατες ΓΣ η προσβολή των οποίων είναι απρόθεσμη.

---

⁵⁴https://www.kodiko.gr/nomologia/document_navigation/373335/nomos-4548-2018

4.4 Μετοχές και άλλοι τίτλοι

Πηγές της χρηματοδότησης της ανώνυμης εταιρείας αποτελούσαν οι μέτοχοι με τη κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου και ο δανεισμός, συνήθως τραπεζικός ή ενδοομιλικός, ο οποίος όμως λειτουργικά δεν συνδεόταν με την έκδοση αξιογράφων. Ο νέος νόμος απ' ενός περιέχει συγκεντρωτική κατάσταση των τίτλων με τις γνωστές μετοχές, ομολογίες και ιδρυτικούς τίτλους αλλά προσθέτει στην έννοια τους προς γενική χρήση και τους τίτλους κτήσεως μετοχών. Οι τίτλοι κτήσεως δεν ήταν παρά ένα παράγωγο και είχαν ήδη εισαχθεί με τις διατάξεις περί κεφαλαιοποίησης των τραπεζών, ως κίνητρο για τους συμμετέχοντες στην αύξηση του κεφαλαίου, προκειμένου να συμμετάσχουν σε μελλοντική υπεραξία σε περίπτωση αύξησης. Δεδομένου δε ότι οι μετοχές που ήταν εισηγμένες στο Χρηματιστήριο και οι τίτλοι κτήσεως μετοχών αποτέλεσαν αντικείμενο συναλλαγής στο Χρηματιστήριο, ως κάτι αντίστοιχο με το δικαίωμα προτίμησης των μετόχων για κάλυψη μελλοντικών αυξήσεων. Κατά τα λοιπά ο νέος νόμος δεν προχώρησε ονομαστικά σε περαιτέρω διεύρυνση των τίτλων με την εισαγωγή νέων τίτλων χρηματοδότησης της εταιρείας π.χ. με ένα άλλο παράγωγο που θα επέτρεπε τη χρηματοδότηση υπό μορφή ιδίων κεφαλαίων προς συμμετοχή στα κέρδη συνολικά ή εν μέρει χωρίς μετοχική ιδιότητα. Επέτρεψε όμως στη Γενική Συνέλευση ή στο Διοικητικό Συμβούλιο να δημιουργεί κατηγορίες μετοχών⁵⁵.

Σχετικά με τις καινοτομίες του νέου νόμου συνοψίζονται στα εξής:

- Επιτρέπει την έκδοση κατηγοριών τίτλων οπότε η αρχή της ισότητας διέπει τίτλους της ίδιας κατηγορίας μόνο και όχι όλων αδιακρίτως. Ο νόμος δεν προσδιορίζει την έννοια της κατηγορίας βασιζόμενος όχι μόνο στις διατάξεις νόμου αλλά και σε αποφάσεις του αρμόδιου προς έκδοση των τίτλων του οργάνου. Η πράξη και οι ανάγκες της επομένως θα νομιμοποιήσουν κατηγορίες που θα διαμορφωθούν κάτι εφικτό με χωριστή λογιστική. Η δυνατότητα αυτή μπορεί να αποτελέσει σημαντικό εργαλείο για ικανοποίηση επενδυτικών αναγκών και διαχωρισμό των μετόχων ανάλογο με το λόγο και το χρόνο της συμμετοχής τους πάντοτε προς όφελος της ανάπτυξης της εταιρείας

---

⁵⁵https://www.kodiko.gr/nomologia/document_navigation/373335/nomos-4548-2018

- Η κάθε κατηγορία μπορεί να εκδίδεται σε διαδοχικές κατά χρόνο σειρές με δυνατότητα διαφορετικής ονομαστικής αξίας για κάθε σειρά
- Παρέχεται η δυνατότητα διαχωρισμού και ελεύθερης μεταβίβασης της απαίτησης απόληψης κερδών, τόκων, τοκοχρεολυσίων και άλλων αυτοτελών περιουσιακών δικαιωμάτων εκτός αν τίθεται περιορισμός από το καταστατικό ή την περί έκδοσης του τίτλου απόφαση. Η δυνατότητα αυτή εμφανίζει ιδιαίτερη σημασία και ικανοποιεί συνήθεις ανάγκες ιδίως σε περιπτώσεις μεταβίβασης μετοχών οι οποίες ανάγκες ικανοποιούνται εν μέρει μόνο με την χρήση των θεσμών του αστικού και του εμπορικού δικαίου αλλά δεν έλυνε όλα τα ζητήματα όπως τα φορολογικά προβλήματα της φύσης του εισοδήματος
- Σε περίπτωση έκδοσης περισσότερων ειδών ή κατηγοριών τίτλων επιτρέπεται η αναγκαία σύνδεση ταυτόχρονης απόκτησης τίτλων από κοινού
- Διευρύνεται η ευελιξία έκδοσης προνομιούχων μετοχών με τη δυνατότητα μετατροπής του προνομίου ή παροχής περιορισμένου δικαιώματος ψήφου σε ορισμένα ζητήματα

Η μετοχή οριζόταν ως δικαίωμα που ενσωματώνονταν σε έγγραφο που αποτελούσε αξιόγραφο. Οι εξελίξεις οδήγησαν πρακτικά στην κατάργηση του εγγράφου και στη δημιουργία υβριδίου αποκαλούμενου «Προσωρινός τίτλος».

Η ανώνυμη μετοχή επίσης συνεχίζεται και η ονομαστικοποίηση υπαρχόντων τίτλων καθίσταται υποχρεωτική. Η έκδοση εγγράφου τίτλου δεν είναι υποχρεωτική και μπορεί να αποκλεισθεί ή να περιορισθεί εκ του Καταστατικού, ως και να υποκατασταθεί από το θεσμό των απλοποιημένων ή ακινητοποιημένων μετοχών, που μεταφράζεται σε αναγνώριση του δικαιούχου μετόχου βάσει Κ.Α.Τ. είτε διαμεσολαβητών⁵⁶ (Καν. 909/2014).

Το βιβλίο μετόχων διατηρείται αλλά επιτρέπεται η τήρησή του ηλεκτρονικά (άρθ. 40). Η υπογραφή στο βιβλίο κατά την καταχώριση μεταβίβασης δεν είναι απαραίτητη όχι μόνο εάν κατατεθεί στην εταιρεία υπογεγραμμένο αντίγραφο της σύμβασης μεταβίβασης αλλά και σε περίπτωση που η εταιρεία προβαίνει με βούληση στην

⁵⁶<https://www.e-nomothesia.gr/kat-epikheireseis/nomos-4548-2018-phek-104a-13-6-2018.html>

καταχώριση, πληροφορούμενη την κατάρτιση της συμβάσεως με τρόπο που προβλέπει το καταστατικό. Σε περίπτωση που το δικαίωμα της μετοχής παρακολουθείται λογιστικά η μεταβίβαση καταχωρείται στο σχετικό λογαριασμό, που τηρείται σε Κ.Α.Τ. ή σε διαμεσολαβητή κατά τα ανωτέρω.

4.5 Λογιστικές και συναφείς διατάξεις

Διατάξεις επί των λογιστικών αλλά και συναφών θεμάτων που αποτελούσαν μεγάλο τμήμα του νόμου 2190 / 1920 είχαν ήδη καταργηθεί κατά το μεγαλύτερο μέρος τους και τα σχετικά θέματα είχαν καλυφθεί με το νόμο 4308/2014 που καθιέρωσε τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα σε αντικατάσταση του ΕΓΛΣ το οποίο είχε καθιερωθεί με το ΠΔ 1123 / 1980 τα οποία όμως εξακολουθούν να εφαρμόζονται σε μεγάλη έκταση σύμφωνα και με μεταβατική διάταξη του νόμου 4308 / 2014.

Παρά τη μονοπώληση του θέματος από τον νόμο 4308 / 2014 ο νόμος 4548 / 2018 περιέχει λογιστικές και συναφείς διατάξεις στα άρθρα 145 – 157. Κανονίζει την εταιρική χρήση θέτοντας όριο τους δώδεκα μήνες σε συμφωνία με τα παραπάνω ΕΛΠ και τον κώδικα φορολογίας εισοδήματος, τη γλώσσα των βιβλίων και τη διενέργεια απογραφής. Ρυθμίζει τις τεχνικές λεπτομέρειες που συνδέονται με τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις απλές και ενοποιημένες δηλαδή την υπογραφή, την έγκριση και τη δημοσίευση τους όπως και των μη χρηματοοικονομικών καταστάσεων ενοποιημένων ή μη, της ετήσιας έκθεσης διαχείρισης του ΔΣ, των εκθέσεων πληρωμών προς κυβερνήσεις και της δήλωσης εταιρικής διακυβέρνησης⁵⁷. Θέτει επίσης την υποχρέωση έγκρισης των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, ενώ κατά τα υπόλοιπα ισχύει και ο νόμος 4403 / 2016.

4.6 Διανομή κερδών και προσωρινό μέρισμα

Το ελάχιστο μέρισμα ορίζεται στο 35% των καθαρών κερδών μετά την αφαίρεση του τακτικού αποθεματικού και των λοιπών πιστωτικών κονδυλίων που δεν προέρχονται από πραγματοποιημένα κέρδη. Με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία το

---

⁵⁷<https://www.e-nomothesia.gr/kat-epikheireseis/nomos-4548-2018-phek-104a-13-6-2018.html>

υποχρεωτικό μέρισμα μπορεί να περιοριστεί μέχρι 10% ή να αποφασιστεί η κεφαλαιοποίηση του προς διανομή στους μετόχους ενώ με πλειοψηφία του 80% του εκπροσωπούμενου κεφαλαίου μπορεί να αποφασιστεί η μη διανομή. Επιτρέπεται επίσης η διανομή του μερίσματος σε είδος κατόπιν αποτίμησης.

Επιτρέπεται η διανομή προσωρινού προμερίσματος χωρίς να τίθεται ο περιορισμός του μισού των διανεμητέων κερδών ενώ ορίζεται ρητά ότι η διανομή αποφασίζεται από το ΔΣ. Απαιτείται όμως δημοσιότητα των συντασσομένων για το σκοπό αυτό χρηματοοικονομικών καταστάσεων και δίμηνη αναμονή πριν τη διανομή.

Τέλος, διακρίνεται η διανομή κερδών από προαιρετικά αποθεματικά εντός της χρήσης η οποία πραγματοποιείται πλέον είτε με απόφαση της ΓΣ είτε του ΔΣ αν το τελευταίο έχει εξουσιοδοτηθεί για αυτό από την ΓΣ⁵⁸.

4.7 Δικαιώματα μειοψηφίας

Τα δικαιώματα μειοψηφίας παραμένουν γενικά τα ίδια με τάση ενίσχυσης τους. Προστίθενται το δικαίωμα του κάθε κατόχου επί των μετοχών μη εισηγμένων σε οργανωμένη αγορά για πληροφόρηση του σχετικά με το μετοχικό κεφάλαιο, τη σύνθεση του, τις τυχόν δεσμεύσεις μετόχων, όπως επίσης και στοιχεία για τις δικές τους μετοχές. Αν οι πληροφορίες είναι ήδη ανηρτημένες στο διαδικτυακό τόπο της εταιρείας υπάρχει υποχρέωση υπόδειξης τους στον μέτοχο που έκανε την αίτηση.

Νέο είναι και το δικαίωμα που χορηγείται με καταστατική πρόβλεψη σε κάθε μέτοχο να λαμβάνουν αντίγραφο του πίνακα μετόχων, επιφυλασσομένης της εφαρμογής των διατάξεων του κανονισμού προσωπικών δεδομένων.

4.8 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Το άρθρο 10 το οποίο ίσχυε έως πρόσφατα συρρικνώνεται δραστικά με το νέο άρθρο 19 το πεδίο εφαρμογής του οποίου περιορίζεται πλέον μόνο στα δύο πρώτα έτη από

---

⁵⁸<https://www.lawspot.gr/nomika-nea/dimosieythike-o-nomos-4548-2018-gia-tis-anonymes-etaireies>

την σύσταση. Επίσης το άρθρο 23^α που ίσχυε αντικαθίσταται και αναμορφώνεται ριζικά με τα άρθρα 99 – 101 κατά πλήρη μεταφορά του άρθρου 9γ της οδηγίας 2007/36 ΕΚ και 2017 / 828ΕΕ. Διατηρείται ο κανόνας ότι το κύρος των σχετικών συναλλαγών απαιτεί προηγούμενη έγκριση από το ΔΣ στο οποίο μεταφέρεται η σχετική αρμοδιότητα παροχής της, ενώ η αρμοδιότητα της ΓΣ διατηρείται μόνο κατ' εξαίρεση.

Τα συνδεδεμένα πρόσωπα ορίζει ο νόμος κατά παραπομπή. Επί εταιρειών με μετοχές εισηγμένες σε οργανωμένη αγορά η παραμονή γίνεται στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα 24 και 27. Για τις λοιπές εταιρείες είναι τα μέλη του ΔΣ τα πρόσωπα που ελέγχουν την εταιρεία και τα στενά μέλη οικογένειας των προσώπων αυτών. Ο ορισμός των προσώπων αυτών γίνεται επίσης κατά παραπομπή στο νόμο 4308 / 2014 και ειδικότερα στο παράρτημα Α και στο άρθρο 32 του νόμου αυτού. Καταστατική πρόβλεψη μπορεί να επεκτείνει την εφαρμογή των περιορισμών και σε άλλα πρόσωπα και ειδικότερα στους γενικούς διευθυντές και διευθυντές της εταιρείας.

Εξαιρέσεις από τους περιορισμούς που εισάγει η παραγρ. 2 του άρθρου 99 με πιο σημαντική την περίπτωση των τρεχουσών συναλλαγών με όλες τις ερμηνευτικές δυσχέρειες που τη συνοδεύουν. Καταστατικές διατάξεις επιτρέπεται να εξαιρέσουν από την εφαρμογή του άρθρου 99 ορισμένες συναλλαγές που από τον νόμο απαιτούν έγκριση της ΓΣ η οποία και διασφαλίζει επαρκώς τα συμφέροντα της εταιρείας και των μετόχων που δεν αποτελούν συνδεδεμένα μέρη συμπεριλαμβανομένων των μετόχων πλειοψηφίας⁵⁹.

Τέλος, η καθοριζόμενη διαδικασία χορήγησης της έγκρισης χαρακτηρίζεται από την αρχή της διαφάνειας. Σε περίπτωση δε σύγκρουσης συμφερόντων στο επίπεδο του ΔΣ ή σε περίπτωση που μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/20 του μετοχικού κεφαλαίου το ζητήσουν για οποιοδήποτε λόγο το θέμα παραπέμπεται στη ΓΣ για να δώσει αυτή και όχι το ΔΣ την απαιτούμενη έγκριση. Στη ΓΣ που συγκαλείται ψηφίζει και ο ενδιαφερόμενος μέτοχος αν και συνδεδεμένο πρόσωπο. Στην περίπτωση όμως εταιρειών με εισηγμένες μετοχές ο εν λόγω μέτοχος ψηφίζει μόνον εφόσον η άδεια του ΔΣ δόθηκε με τη συμφωνία της πλειοψηφίας των ανεξάρτητων μελών του. Σε κάθε περίπτωση η χορήγηση της άδειας από τη ΓΣ ματαιώνεται αν αντιταχθούν σε αυτή μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/3 του εκπροσωπούμενου στη ΓΣ κεφαλαίου.

⁵⁹<https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/29502>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο: ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 4548 / 2018

Εκτός από τον εμπλουτισμό των τίτλων με τα παράγωγα και με τους συνδυαζόμενους τίτλους, την κατηγοριοποίηση των μετόχων και τη διεύρυνση των προνομιούχων, ζητήματα που αναλύονται στο οικείο θέμα όπως επίσης και την επανατοποθέτηση του ελέγχου των συμβατικών θεσμών με το άρθρ. 99 ο νέος νόμος εισήγαγε και εντελώς νέους θεσμούς που εμπλουτίζουν τις δυνατότητες της απρόσκοπτης ανάπτυξης των ανωνύμων εταιρειών που αποτελούν το βασικό κύτταρο της οικονομικής ζωής μιας χώρας. Αυτοί οι νέοι θεσμοί αναλύονται στη συνέχεια.

5.1 Το αποθεματικό μείωσης

Η υπάρχουσα υπεραξία μιας εταιρείας από την ανατίμηση των περιουσιακών της στοιχείων αντιμετωπίζεται στις αυξήσεις κεφαλαίου κατά την εισδοχή νέων μετόχων με την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο. Όταν όμως δεν υπάρχει υπεραξία αλλά και απομείωση του καθαρού ενεργητικού αυτό αποτελούσε διαχρονικά ένα πρόβλημα για τις ΑΕ⁶⁰.

Το πρόβλημα αντιμετωπίστηκε κατ' αρχήν για τις εισηγμένες των οποίων η απομείωση αξίας αντικατοπτρίζεται στην χρηματιστηριακή αξία των μετοχών που υπολείπεται και της ονομαστικής της αξίας. Κάθε αύξηση κεφαλαίου στην περίπτωση αυτή καθίσταται αδύνατη αφού είναι ανέφικτο να αναμένεις κάλυψη της αύξησης κεφαλαίου με έκδοση μετοχών σε ονομαστική αξία ανώτερη της χρηματιστηριακής. Ο νόμος επέλυσε το πρόβλημα επιτρέποντας μείωση κεφαλαίου με μείωση της ονομαστικής αξίας στα κατάλληλα επίπεδα και δημιουργία ισόποσου αποθεματικού. Μετατρέπει επομένως τμήμα του μετοχικού κεφαλαίου σε αποθεματικό ειδικού σκοπού. Το τελευταίο δεν επιτρέπει να διανεμηθεί αλλά μπορεί να κεφαλαιοποιηθεί στο μέλλον όταν ανακάμψει η εταιρεία και να μοιραστούν μετοχές στους μετόχους άνευ άλλου ανταλλάγματος. Έχουμε δηλαδή το αντίστροφο της διαφοράς υπέρ το άρτιο που υπηρετεί τον ίδιο εξορθολογισμό της ονομαστικής με την εσωτερική αξία της μετοχής.

---

⁶⁰ Συλλογικό έργο, (2018), Ανώνυμες εταιρείες, νόμος 4548 / 2018, εκδόσεις ASTbooks

Ο θεσμός αυτός επεκτάθηκε και στις ανώνυμες εταιρείες πάσης φύσης ασχέτως αν οι μετοχές τους αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης στο χρηματιστήριο.

5.2 Δεσμευμένες μετοχές και δεσμεύσεις μετοχών

Έκδοση μετοχών υπό περιορισμούς μεταβίβασης προέβλεπε και ο νόμος 2190 / 1920. Ανέκαθεν αναγνωρίζονταν η δυνατότητα με βάση το άρθρο 361 να τεθούν δεσμεύσεις και περιορισμοί στην ελεύθερα διάθεση των μετοχών που κατά τα λοιπά αποτελεί τον κανόνα. Οι δεσμεύσεις μπορούσαν να επιβληθούν με το καταστατικό και η τήρηση τους εξασφαλιζόταν με ισχυρές ρήτρες. Το δικαίωμα προτίμησης του μετόχου με ίσους όρους σε περίπτωση μεταβίβασης μετοχών, το δικαίωμα προαίρεσης αγοράς ή πώλησης αποτελούσαν συνήθεις όρους σε συμβάσεις μετόχων και ενίοτε μεταφέρονταν και στο καταστατικό των εταιρειών⁶¹.

Ο νέος νόμος προσέθεσε μορφές δέσμευσης που ήταν συνήθεις σε συμβάσεις μετόχων αλλά δρούσαν με ενοχική δέσμευση μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών δηλαδή: πέραν του δικαιώματος προτίμησης των λοιπών μετόχων ή τρίτου υποδεικνυόμενου από την εταιρεία σε περίπτωση μεταβίβασης προστέθηκαν μεταξύ των επιλογών.

A. Όρος ότι ο υποψήφιος αγοραστής θα υποχρεωθεί να αποκτήσει μετοχές και άλλων μετόχων που θα προσφερθούν με τους ίδιους ή με διαφορετικούς όρους

B. Όρος ότι σε περίπτωση μεταβίβασης μετοχών σε τρίτο οι υπόλοιποι μέτοχοι θα υποχρεούνταν να μεταβιβάσουν και αυτοί στον τρίτο αντίστοιχο ποσοστό μετοχών

Οι παραπάνω περιορισμοί μπορεί να τεθούν και στην περίπτωση έκδοσης ονομαστικών ομολογιών μετατρέψιμων σε ή ανταλλάξιμων με μετοχές.

Το σημαντικό είναι ότι οι ενοχικές δεσμεύσεις της πρακτικής του παρελθόντος όχι μόνο παίρνουν καταστατική ισχύ αλλά αποκτούν και ειδική νομική βάση. Ήδη οι δεσμεύσεις και το είδος τους αποτελούν νομικό θεσμό που εξοπλίζεται και με ρυθμίσεις οι οποίες καθιστούν ανεμπόδιστη την εφαρμογή του. Η τυχόν συμφωνημένη μεταβίβαση κατά παράβαση των σχετικών διατάξεων που

---

⁶¹ Συλλογικό έργο, (2018), Ανώνυμες εταιρείες, νόμος 4548 / 2018, εκδόσεις ASTbooks

καταστατικού εξοπλίζεται με ακυρότητα ενώ παράλληλα η εταιρεία αντιμετωπίζει σοβαρές κυρώσεις εάν δεν παράσχει εγκαίρως την απαιτούμενη έγκριση μεταβίβασης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η αδυναμία της ενοχικής δέσμευσης ή της καταστατικής ρύθμισης να αντιμετωπίσει εξελίξεις σχετιζόμενες με διατάξεις αναγκαστικού δικαίου οι οποίες να υπηρετούν γενικότερα συμφέροντα ή και το δημόσιο συμφέρον όπως περιπτώσεις καθολικής διαδοχής, πτώχευσης ή άλλης συλλογικής διαδικασίας ή αναγκαστικής εκτέλεσης.

Ήδη αντιμετωπίζεται και επιλύεται το δυσεπίλυτο θέμα της ισχύος των παραπάνω περιορισμών στις περιπτώσεις που δεν έχουμε μεταβίβαση εν ζωή αλλά αιτία θανάτου, αναγκαστικής εκτέλεσης ή συλλογικής διαδικασίας εκποίησης της περιουσίας του μετόχου, περιλαμβανομένης της πτωχευτικής διαδικασίας. Στην περίπτωση αυτή και εφόσον το προβλέπει το καταστατικό της εταιρείας οι δεσμεύσεις εξακολουθούν να ισχύουν αλλά μέσω της εταιρείας η οποία και θα υποδείξει το πρόσωπο προς το οποίο θα γίνει η μεταβίβαση με πλήρες τίμημα ή αντάλλαγμα που θα καθορίσει το αρμόδιο δικαστήριο κατά την εκούσια δικαιοδοσία. Το άρθρο 43 εξισορροπεί τα συμφέροντα καθιερώνοντας διαδικασία «πλήρους τμήματος» καθοριζόμενου από το δικαστήριο με τη διαδικασία της εκούσιας διαδικασίας λύση που τελικώς αποβαίνει και προς όφελος των δανειστών αλλά και των κληρονόμων αφού αποζημιώνονται πλήρως ενώ ταυτόχρονα θεραπεύεται και ο σκοπός των περιορισμών που έχουν τεθεί⁶².

Ακόμη και ελλείψει καταστατικής διάταξης δικαίωμα προαίρεσης μεταβίβασης ή απόκτησης μετοχών μη εισηγμένων σε ρυθμιζόμενη αγορά επιτρέπεται να καταχωρηθεί στο βιβλίο μετόχων ή επί άυλων μετοχών στο μητρώο με επιμέλεια των μερών. Βεβαιωμένης της άσκησης του δικαιώματος καθίσταται υποχρεωτική η καταχώρηση της μεταβίβασης αυτών.

---

⁶² Συλλογικό έργο, (2018), Ανώνυμες εταιρείες, νόμος 4548 / 2018, εκδόσεις ASTbooks

5.3 Αρμόδιο δικαστήριο και ζητήματα διαιτησίας

Με ειδική διάταξη καθαρά δικονομικού χαρακτήρα καθορίζεται από το μονομελές πρωτοδικείο της έδρας της ανώνυμης εταιρείας ως το αρμόδιο κατά τόπο δικαστήριο για όλες τις υποθέσεις που ο νόμος 4548 / 2018 παραπέμπει σε δικαστική κρίση. Ο νόμος δεν περιέχει διάταξη που να διαφοροποιεί την αρμοδιότητα αλλά βεβαίως τίποτε δεν αποκλείει να συμβεί κάτι τέτοιο στο μέλλον⁶³.

Σημαντικής σημασίας καινοτομία είναι η παρεχόμενη με το άρθρο 2 δυνατότητα να υπαχθούν σε διαιτησία καθοριζόμενη από το αρχικό καταστατικό ή διαμεσολάβηση του νόμου 4152/ 2018 όλες οι διαφορές που ανακύπτουν από την εταιρική σχέση μεταξύ μετόχων ή μεταξύ αυτών και της εταιρείας περιλαμβανομένων και περιπτώσεων για τις οποίες ο νόμος 4548/ 2018 παραπέμπει στο μονομελές πρωτοδικείο της έδρας. Η ρήτρα διαμεσολάβησης μπορεί να παραπέμπει σε οργανωμένη διαδικασία διαμεσολάβησης ή να προβλέπει τον τρόπο και τα κριτήρια επιλογής του διαμεσολαβητή. Ελλείπει διάταξης στο αρχικό καταστατικό η προσθήκη της με τροποποίηση του καταστατικού απαιτεί ομοφωνία των μετόχων σύμφωνα με τη συνταγματική επιταγή να μην αφαιρείται κανείς ακουσίως από το φυσικό του δικαστή πράγμα που συμβαίνει αν επιβληθεί χωρίς τη συναίνεση του υποκατάσταση του φυσικού δικαστή με διαιτησία. Η διαιτησία έχει πλεονεκτήματα αλλά και μειονεκτήματα περιλαμβανομένου και του σχετικού κόστους διενέργειας της που είναι δικαιολογημένο για σοβαρές υποθέσεις αλλά όχι για διενέξεις της καθημερινότητας. Διαιτητική ρήτρα πάντως δεν παρεμποδίζει την προσφυγή στη διαδικασία λήψης ασφαλιστικών μέτρων.

5.4 Αποδοχές

Γίνεται εναρμόνιση προς το άρθρο 9 της οδηγίας 2007/36ΕΚ και 2017/ 828ΕΕ οι οποίες καθιερώνουν για τις εταιρείες με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά την υποχρέωση θέσπισης πολιτικής αποδοχών των μελών του ΔΣ και του γενικού διευθυντή ή του αναπληρωτή του. Η ισχύς των διατάξεων μπορεί να επεκταθεί με

---

⁶³<https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/2f026f42-950c-4efc-b950-340c4fb76a24/a-anon-eis.pdf>

καταστατική διάταξη και σε εταιρείες μη εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά. Το περιεχόμενο της πολιτικής αποδοχών προσδιορίζεται από το άρθρο 111 ενώ το άρθρο 112 καθιερώνει την συνακόλουθη υποχρέωση της σύνταξης έκθεσης αποδοχών καθορίζοντας και το περιεχόμενο της.

5.5 Καταβολή μετοχικού κεφαλαίου

Εκτός του νέου κανόνα ότι η πιστοποίηση της καταβολής των αυξήσεων κεφαλαίου γίνεται πλέον καταρχήν από ορκωτό ελεγκτή και της επανόδου της υποχρεωτικής καταβολής σε ειδικό τραπεζικό λογαριασμό πλέον σημαντική είναι η ρητή αναγνώριση της δυνατότητας καταβολής του κεφαλαίου με συμψηφισμό. Κατά το ισχύον σύστημα υπήρχε διχογνωμία εάν στην περίπτωση αυτή επρόκειτο για εισφορά σε είδος ή όχι.

Πλέον το θέμα επιλύεται με το νέο νόμο καθώς εισάγεται υποχρέωση βεβαίωσης και πάλι από ορκωτό ελεγκτή. Επιπλέον υπάρχει και η σημαντική δυνατότητα συμψηφισμού με μη ληξιπρόθεσμο χρέος το οποίο όμως θα πρέπει να αποτιμηθεί σε παρούσα αξία⁶⁴.

5.6 Το μονομελές διοικητικό όργανο

Πλέον με το νέο αυτό νόμο για τις πολύ μικρές και μικρές ανώνυμες εταιρείες αντί του ΔΣ επιτρέπεται να εκλέγεται από τη ΓΣ Σύμβουλος – Διαχειριστής που αποτελεί το μονομελές διοικητικό όργανο της εταιρείας . Για τον σύμβουλο – διαχειριστή ισχύουν οι διατάξεις που διέπουν το ΔΣ ενώ όπου υπάρχει υποχρέωση ενημέρωσης των άλλων μελών του ΔΣ η υποχρέωση ισχύει έναντι της ΓΣ η οποία είναι αρμόδια και για τη λήψη απόφασης κατά το άρθρο 99.

---

⁶⁴<https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/2f026f42-950c-4efc-b950-340c4fb76a24/a-anon-eis.pdf>

5.7 Η μονοπρόσωπη ανώνυμη εταιρεία

Η ίδρυση μονοπρόσωπης ανώνυμης εταιρείας είχε επιτραπεί ήδη από το 2007 σε εξαίρεση από τη βασική αρχή ότι η ίδρυση της εταιρείας αποτελεί σύμβαση και αποδοχή της οικονομικής αρχής ότι η εταιρεία αποτελεί ένα διαχωρισμό περιουσίας και δραστηριοτήτων προς ορισμένο σκοπό. Ο νέος νόμος όμως προσέθεσε ότι σε περίπτωση μονοπρόσωπης ΑΕ η επωνυμία θα πρέπει να περιέχει την ένδειξη «μονοπρόσωπη ανώνυμη εταιρεία». Η ρύθμιση αυτή ισχύει και στην περίπτωση που η πολυπρόσωπη ανώνυμη εταιρεία καταλήγει να έχει ένα μέτοχο. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να προσθέσει τον χαρακτηρισμό της και την επωνυμία της κάτι που δεν ίσχυε προηγουμένως. Η νέα ρύθμιση ενδέχεται να λειτουργήσει στην πράξη ως αντικίνητρο στην διατήρηση μονοπρόσωπων ΑΕ και θα οδηγήσει στην παλιά πρακτική να διατηρείται μέτοχος με μια μετοχή ή με ελάχιστο αριθμό μετοχών προκειμένου να αποφευχθεί ο χαρακτηρισμός της ΑΕ ως μονοπρόσωπης δεδομένου ότι αποτελεί αρνητικό προσδιορισμό αφού άλλωστε με αυτό τον τρόπο τον αντιμετωπίζει και ο νόμος⁶⁵.

---

⁶⁵<https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/2f026f42-950c-4efc-b950-340c4fb76a24/a-anon-eis.pdf>

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Αντικείμενο της εργασίας αυτής ήταν η μελέτη του νέου κώδικα ανωνύμων εταιρειών και εταιρειών περιορισμένης ευθύνης (ΕΠΕ) ο οποίος προέκυψε από το νόμο 4548 / 2018. Συνοψίζοντας τις τροποποιήσεις που επήλθαν στις εμπορικές εταιρείες, βάσει των νομοθετικών ρυθμίσεων που θεσπίστηκαν κατά το έτος 2018, ιδίως αναφορικά με τις Ανώνυμες Εταιρείες και τις ΕΠΕ μπορούν να γίνουν οι εξής βασικές επισημάνσεις:

Πρώτον, ο νέος νόμος 4548/2018 προωθεί σημαντικά συγκριτικά με τον προγενέστερο 2190/1920 την ελευθερία διαμόρφωσης των εταιρικών σχέσεων. Η ελευθερία αυτή εκφράζεται σε διάφορες εκφάνσεις της στο πλαίσιο του νέου νόμου, όπως είναι η διεύρυνση των κατηγοριών τίτλων που μπορεί να εκδώσει μια Α.Ε., η δυνατότητα λήψεως αποφάσεων από τη Γενική Συνέλευση εγγράφως χωρίς να λάβει χώρα σχετική συνεδρίαση των μετόχων, καθώς και η δυνατότητα διορισμού μονομελούς διοικητικού συμβουλίου (διαχειριστή) για τις μικρές ή πολύ μικρές Α.Ε. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι ο νέος νόμος δεν συμπεριέλαβε σχετικές διατάξεις αναφορικά με το ζήτημα των ορίων της καταστατικής ελευθερίας, αλλά και των εξωεταιρικών συμφωνιών. Υπό την ισχύ του Ν. 2190/1920, οι εξωεταιρικές συμφωνίες αποτέλεσαν και εξακολουθούν να αποτελούν ένα ιδιαίτερα σημαντικό εργαλείο, ιδίως όσον αφορά συμφωνίες μετόχων που παρεκκλίνουν από τις διατάξεις του νόμου. Εκτός από τα λοιπά πλεονεκτήματα που προσφέρουν οι εξωεταιρικές συμφωνίες, όπως η μη δημοσίευσή τους, η κατάρτισή τους υποκινήθηκε σε μεγάλο βαθμό από την μικρότερη ελευθερία που παρείχε ο Ν. 2190/1920 ως προς τη διαμόρφωση των εταιρικών σχέσεων, οι οποίες ήταν ασφαλέστερο να αποτυπωθούν σε ένα ιδιωτικό έγγραφο παρά στο καταστατικό. Ωστόσο, με τη διεύρυνση των δυνατοτήτων καταστατικής διαμόρφωσης των εταιρικών σχέσεων που παρέχεται στο πλαίσιο της νέας νομοθεσίας, πολλά από τα ζητήματα που μέχρι σήμερα αποτελούσαν αντικείμενο εξωεταιρικής συμφωνίας θα μπορούν πλέον να συμπεριληφθούν στο καταστατικό.

Συμπερασματικά, σε θεωρητικό επίπεδο, η αναμόρφωση του εταιρικού δικαίου με το σύνολο των ανωτέρω τροποποιήσεων, θα πρέπει να αντιμετωπισθεί ως ένα θετικό βήμα προς εκσυγχρονισμό του δικαίου μας. Ωστόσο, η αποτελεσματικότητα των νέων αλλαγών καθώς και ο βαθμός εξοικείωσης των ανωνύμων εταιρειών με αυτές είναι ζητήματα τα οποία αναμένεται να διαπιστωθούν στη πράξη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Συγγράμματα:

Αληφαντής, Γ., (2005), Λογιστικές εργασίες τέλους χρήσης, Πάμισος

Αληφαντής Γ., (2004), Χρηματοοικονομική λογιστική, Πάμισος

Δρυλλεράκης Ι. (1999), Ανώνυμες Εταιρείες, Νομική Βιβλιοθήκη

Λεοντάρης Μ. (2000), Ανώνυμες Εταιρείες, Εκδόσεις Πάμισος

Μιχαλόπουλος Γ., (2001), Εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, εκδόσεις Νομική βιβλιοθήκη

Περάκης Ε. (2010), Το δίκαιο της ανώνυμης εταιρείας, Κριτική

Περάκης Ε., (2009), Το δίκαιο της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, εκδόσεις Νομική βιβλιοθήκη

Γεωργιάδης Α., (2009), Το δίκαιο της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, εκδόσεις Νομική βιβλιοθήκη

Συλλογικό έργο, (2018), Ανώνυμες εταιρείες, νόμος 4548 / 2018, εκδόσεις ASTbooks

Φράγκος Χ., (2006), Εισαγωγή στην επιχειρησιακή έρευνα, Σταμούλης

Νομοθεσία:

Νόμος 3604/2007, Άρθρο 1

Νόμος 3604/2007, Άρθρο 53

Νόμος 3697/2008, Άρθρο 14

Νόμος 3697/2008, Άρθρο 15

Νόμος 3697/2008, Άρθρο 16

Νόμος 3697/2008, Άρθρο 17

Νόμος 3697/2008, Άρθρο 18

Νόμος 3697/2008, Άρθρο 19

Νόμος 3845/2010, Άρθρο 5

Νόμος 3943 / 2011, Άρθρο 14

Νόμος 4110/2013, Άρθρο 9

Νόμος 4334/2015

Νόμος 4548/2018

Διαδίκτυο:

www.ktpae.gr (Νόμος 2190/1920 περί Ανωνύμων Εταιρειών)

<https://www.taxheaven.gr/laws/law/index/law/881>

<https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/29502>

https://www.kodiko.gr/nomologia/document_navigation/373335/nomos-4548-2018

<https://www.e-nomothesia.gr/kat-epikheireseis/nomos-4548-2018-phek-104a-13-6-2018.html>

<https://www.lawspot.gr/nomika-nea/dimosieythike-o-nomos-4548-2018-gia-tis-anonymes-etaireies>

<https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/2f026f42-950c-4efc-b950-340c4fb76a24/a-anon-eis.pdf>